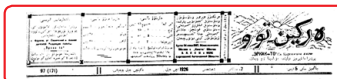

Кыргыз Туусу

1924-жылы 7-ноябрда
негизделген
www.kyrgyztuusu.kg
e-mail: tuusu@mail.ru
ISSN 1694-6189

Улуттук тун гезит 1924-жылдан 1927-жылга
чейин «Эркин-Тоо» деген ат менен чыккан

1927-жылдан 1956-жылга чейин
«Кызыл Кыргызстан» деген ат менен чыккан

1956-жылдан 1991-жылга чейин
«Советтик Кыргызстан» деген ат менен чыккан

№ 7 (24779)
2024-жылдын
30-январы

Бардыгы балдар үчүн

26-январга Президент
Садыр Жапаров Саламаттык сактоо
министрлигине караштуу Эне жана баланы
коргоо улуттук борборундагы перинаталдык
борбордун салтанаттуу ачылыш аземине
катышты.

Борбордун курулушу Министрлер Кабинетинин жа-
на тиешелүү министрликтин Германия өнүктүрүү
банкы менен "Эне жана баланы коргоо IV-V" долбоору-
нун алкагында ийгиликтүү кызматташуунун натыйжасы
болуп саналат.

Президент өз сөзүндө перинаталдык борбордун ачы-
лышы – энени коргоо жана жаңы төрөлгөн балдардын
ден соолугуна кам көрүү боюнча стратегиялык максат-

тарга жетүүдөгү маанилүү кадам экенин баса белгиле-
ди. Кыргызстан менен Германиянын ортосундагы макул-
дашуунун негизинде курулган борбор кош бойлуу аял-
дарга жана патологиясы бар жаңы төрөлгөн ымыркай-
ларга медициналык жардам көрсөтүүчү жогорку техно-
логиялуу мекеме болуп саналат.

(Уландысы 2-бетте)

Акылбек ЖУМАНАЛИЕВ:

“Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн
кайра жаралуусу
доорлор алмашкан
мезгилге туура келген”

3-БЕТТЕ

Коррупция менен
күрөш: реалдуу
аракеттер, реалдуу
натыйжалар

4-БЕТТЕ

Баланы
эмдетүү –
ата-эненин
милгети

6-БЕТТЕ

Ат майдан
тууралуу ача
сөздөр кайдан
чыкты?

10-БЕТТЕ

● Президенттин иш күндөлүгү

(Башталышы 1-бетте)

Бардыгы балдар үчүн

Мамлекет башчысы бул борбор сапаттуу дарылоо жайы гана болбостон, республиканын бардык аймактарындагы медицина кызматкерлеринин билимин арттырууга мүмкүнчүлүк берген борбор болоруна ишенимин билдирди. “Өлкөбүздүн башкы байлыгы – эл экен

нин эске алганыбызда, жаңы төрөлгөн ар бир баланын, ар бир кош бойлуу аялдын ден соолугуна ар тараптан көңүл буруу – биздин негизги милдетибиз”, – деди Президент.

Маалымдама: Жалпы аянты 4 миң чарчы метрди түзгөн перинаталдык борбордо жогорку технологиялык медициналык жабдуулар менен акыркы үлгүдөгү операциялык бөлмөлөр, эне жана бала үчүн толук

жабдылган реанимация бөлмөлөрү, люкс классындагы палаталары жана башка медициналык кызматтар эске алынган. Бул борбор бейтаптарды февраль айынан тарта кабыл ала баштайт.

Кошуналык да боордоштук да мамилелер

Кечээ Президент Садыр Жапаров Казакстандын Премьер-министринин орун басары - Тышкы иштер министри Мурат Нуртлеуну кабыл алды.

Тараптар кыргыз-казак көп пландуу кызматташтыгын мындан ары өнүктүрүүнүн жана тереңдетүүнүн, ошондой эле соода-экономикалык ишмердүүлүктү активдештирүүнүн актуалдуу маселелерин талкуулашты. Бул максатта эки тараптуу кызматташтыктын кеңири спектри боюнча келечектүү долбоорлорду ишке ашырууда күч-аракеттерди бириктирүү сунушталды.

Мамлекет башчысы эки өлкө ортосундагы кызматташтыктын жогорку деңгээлин канааттануу менен айтып, боордош Кыргызстан менен Казакстандын ортосунда чечилбеген маселелер болбошу керектигин баса белгиледи.

Өз кезегинде Мурат Нуртлеу Президент Садыр Жапаровдун мамлекеттин экономикалык жана институционалдык өнүгүүсү боюнча алган курсу оң натыйжаларды берерине ишенимин билдирди.

Жолугушуунун аягында тараптар боордош элдердин жыргалчылыгы үчүн эки тараптуу мамилелердин мындан ары ырааттуу жана жемиштүү өнүгүшүнө ишенимин билдиришти.

● Жогорку Кеңеште

Мыйзамдын алынышынан да аткарылышы маанилүү

29-январда Төрага Нурланбек Шакиев Президентке караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссиянын төрагасы Каныбек Осмоналиевди кабыл алды.

Жолугушууда тиешелүү мыйзамдардын аткарылышы жана мамлекеттик тил саясатын ишке ашыруудагы маселелер талкууланды.

Төрага Н.Шакиев өткөн жылы биринчи жолу конституциялык макамга ээ “Мамлекеттик тил жөнүндө” мыйзам кабыл алынганын эске салып: “Аталган мыйзамды ишке ашырууга байланышкан жагдайлар тууралуу маалымат алуу үчүн чакырдым. Анткени, биз үчүн мыйзам-

дын аткарылышы маанилүү. Талаптар так аткарылганда гана мамлекеттик тилибизди өнүктүрө алабыз”, – деди.

К.Осмоналиев кабыл алынган мыйзамдын артыкчылыктары тууралуу сөз кылып: “Бул мыйзамдын башкы өзгөчөлүгү конституциялык макамга ээ экендиги. Ошондой эле айрым талаптар так көрсөтүлүп, мамлекеттик тилдин коомдогу ролун жогорулатууга байланышкан ченемдер киргизилген”, – деп кошумчалады.

Төрага куру кол келген жок

29-январда Төрага Нурланбек Шакиев К.И.Скрябин атындагы Кыргыз улуттук агрардык университетине барды.

Ал окуу жайдын ишмердүүлүгү менен таанышып, окуу бөлмөлөрүн жана лабораторияларын көрүп чыкты. Андан соң окутуучулар жамааты жана студенттери менен жолугушту.

“Билимдүү коом жаралмайын, өнүккөн өлкөнү кура албайбыз. Мамлекеттин алдыга жылышы жарандарыбыздын билимине көз каранды. Андыктан, мамлекет тарабынан билим берүү жайларынын ишин жакшыртуу жана агартуучуларды колдоо багытында алгылыктуу аракеттер көрүлүүдө”, – деди ал жолугушууда.

Муну менен катар калктын саламаттыгын чыңдоо үчүн өлкөдөгү ветеринардык жана фитосанитардык коопсуздукту камсыздоо башкы максат экенин айтты.

Ал илим менен тажрыйбаны айкалыштырып, өлкөбүздүн агрардык өнөр жай тармагын өнүктүрүү за-

рылдыгын белгиледи. Бул үчүн айыл чарба маселелерин мыкты түшүнгөн, аны өнүктүрүүнүн заманбап ыкмаларын жакшы өздөштүргөн адистер өтө зарылдыгын айтты.

Баарлашуу суроо-жооп иретинде уланып, агартуучуларды турак-жай менен камсыздоо, айлык маянасын жогорулатуу, студенттер үчүн каралган стипендиянын көлөмүн көтөрүү өңдүү талаптар айтылды.

Жолугушуунун алкагында Төрага университетке 1 млн. сом көлөмүндөгү заманбап компьютерлерди тапшырып, окуу жылдын аягында да Жогорку Кеңештин атынан алдыңкы 15 студентке 20 миң сомдон стипендия, эки окутуучунун илимий ишмердүүлүгүн колдоо катары 100 миң сомдон берерин маалымдады.

● Министрлер Кабинетинге

2030-жылы 30 млрд. чекке жетебиз

Министрлер Кабинетинин 26-январда өткөн жыйынына Президенттин облустардагы ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, район акимдери катышты.

Анда сүйлөгөн сөзүндө МинКаб Төрагасы Акылбек Жапаров 2023-жылы консолидацияланган бюджет 575 млрд. сомдон ашык сумманы түзсө, 2024-жылы 600,7 млрд. сом пландалып жатканын айтты.

«2030-жылга карата ИДПны 30 млрд. долларга жеткирүү үчүн жыл сайын 9-11,5% өсүү темпин басып өтүү керек. Албетте, мындай темпти сактап калуу кыйын, бирок ага жетише алабыз», – деди ал.

Министрлер Кабинетинин Төрагасы мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү бийлик органдарынын ишинде жаңы жумуш орундарын түзүү артыкчылыктуу милдет экенин да эске салды.

Берилген жардамдын баалуулугу чоң

Кечээ КРнын Министрлер Кабинетинин Төрагасы –Президенттин администрациясынын жетекчиси Акылбек Жапаров Ички иштер министрлигине автоунааларды тапшыруу аземине катышты.

Анда МинКаб Төрагасы баңги заттарын мыйзамсыз жүгүртүүгө каршы күрөшүү укук коргоо органдарынын гана эмес, жалпы коомчулуктун милдети экенин белгиледи.

“Баңги заттардын бардык түрлөрү адамдын ден соолугуна орду толгус зыян келтирет. Алар адамдын өмүрүн жана үй-бүлөсүн алып, коомдун коопсуздугуна реалдуу коркунуч туудурат. Ал менен күрөшүүдө коомдун кайдыгер эместиги маанилүү, ар бир адам баңги заттын зыяндуулугу тууралуу маалыматты жайылтууга салым кошо алат”, – деди ал.

Ал Россия Федерациясынын Өкмөтүнө ыраазычылык билдирүү менен, берилген жардамдын аркасында Баңги заттарды мыйзамсыз жүгүртүүгө каршы күрөшүү кызматынын кызматкерлеринин потенциалы жана техникалык мүмкүнчүлүктөрү жогорулаарын кошумчалады.

МинКаб Төрагасы өлкөбүздүн акыркы жылдардагы экономикалык жактан өнүгүүсүндөгү көрсөткүчтөрүнө да токтолду.

Т.ИСХАКОВ

Тарых илимдеринин доктору Акылбек ЖУМАНАЛИЕВ:

“Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн кайра жаралуусу доорлор алмашкан мезгилге туура келген”

Болотбек ТАШТАНАЛИЕВ, “Кыргыз Туусу”

– Акылбек агай, XX кылымды – кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн кайра жаралуусунун кылымы деп атасак болобу?

– Албетте, XX кылым – Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн кайра жаралуусунун кылымы болгондугунда эч талаш жок. Дүйнөлүк масштабдан алганда, XX кылымдын башындагы Евразия континентин дүңгүрөткөн орошон окуялар жеке эле кыргыздардын гана эмес, бүтүндөй дүйнө элдеринин жашоо-турмушун, мамлекеттердин түзүлүшүн өзгөртүп, коомдук-экономикалык, формациялык өнүгүшүнүн 100 жылдык тагдырын аныктаган. Дүйнөнүн саясий картасын өзгөрткөн. Анан калса бул тарыхый өзгөрүүлөр курч мүнөздө жүргөн жана окуялар чагылгандай тездикте болгон.

– Биздин элдин тагдырына таасир эткен окуялар катары кайсыларды айта аласыз?

– Анын бири – 1914-жылдын август айында башталган биринчи дүйнөлүк согуш. Ал бизден миңдеген чакырым алыста жүрсө да, согуштун капшабы бизге да тийген. Бул убакта кыргыздар падышалык Россиянын карамагында болгондуктан, 1915-жылдын 1-январынан баштап Түркстанда жашаган жергиликтүү калкка аскердик кызматтан бошотулганы үчүн согуштук салык киргизилген. Мунун айынан кедейлер акыркы малын сатып, итке минип отуруп калган учурлар көп болгон. Бул да эч нерсе эмес, 1916-жылдын 25-июнунда падышалык Россиянын Түркстандын жергиликтүү калкын ооруктагы жумуштарга тартуу тууралуу жарлыгы чыгат. Анда 19 жаштан 43 жашка чейинки эркектер аскердик оорук кызматына чакырылат деп айтылган. Мына ушул жарлык Түркстан аймагында жашаган боордош калктардын улуттук боштондук көтөрүлүшүнө апкелип, 1916-жылы 4-июлда Хожентте элдик нааразылык толкуну башталат. Аны Жети-Суу облустундагы кыргыздар менен казактар колдоп кетишкен.

1916-жылдагы улуттук боштондук көтөрүлүштүн биз үчүн тарыхый мааниси зор. Элде Үркүн деп аталып калган бул элдик толкун – нукура көз карандысыздык үчүн күрөш болгон жана улуттук аңсезимди ойготкон, шыктандырган. “Манас” эпосундагы түгөнгөн сайын түтөгөн, өлгөн сайын өрчүгөн дейт го. Анын классикалык үлгүсүн мына ушул Үркүндөн көрө алабыз.

– Тарыхта падышалык Россия көтөрүлүштү тез арада күч менен басып салууну каалаганы айтылат. Бул чындыкпы?

– Ооба, көтөрүлүш күч менен басылат. Бирок, падышалык Россиянын IV Мамлекеттик Думасы жазалоочу отряддардын мыкаачылыгын сынга алган. Муну да унутпоо керек.

– Бул убакта аларда революциялык кырдаал өсүп жетилип калганы, февраль революциясы да режимге карата сын айтылышына себеп болгон чыгар?

– Анысы да бар. Ошол 1917-жылдагы февраль революциясынын биз үчүн да тарыхый мааниси бар. Падышалык бийлик кулагандан кийин, Үркүндө жер ооп кеткен кыргыздар өз мекенине кайтып келе башташкан. Оболу Ташкентте өткөн мусулман уюмдарынын жыйынында Үркүндө кайткандардын маселеси каралып, 1917-жылдын 12-13-апрелинде чакындарды жайгаштыруу жана аларга жардам берүү берүү боюнча андагы Верный, азыркы Алматыда кыргыз-казактардын курултайы болгон.

– “Алаш” партиясы ошол учурларда түзүлгөнбү?

– 1916-жылдагы улуттук боштондук күрөшүндө анын башында тургандардын көбү – баатыр эр азаматтарыбыз курман болуп, жок кылынган, ошондон улам элдин башын бириктирип, алардын саясий эркин билдире турган өкүлдөр ошол учурда жаманбы-жакшыбы түптөлүп калган кыргыз интеллигенциясынын арасынан чыккан. Алардын демилгеси менен алгачкы улуттук органдар пайда болгон. Пишпекте кыргыз коомдук комитети уюшулган – “Алаш” партиясы бизде ушундай аталган. Падышачылык бийлик кулаган соң, “Алаш” партиясы ачыкка чыгып, анын алгачкы съездине кыргыздардан да өкүлдөр катышкан.

– Быйыл Кара-Кыргыз автономиялык облусунун түзүлгөнүнүн 100 жылдыгын белгилегени жатабыз. Облус түзүү демилгеси эмнеден келип чыкты эле, анын башында кимдер турду?

– Баарыбызга белгилүү болгондой 1917-жылы октябрда большевиктер башында турган куралдуу көтөрүлүш жеңишке жетип, Убактылуу өкмөт бийликтен четтетилип, кеңеш өкмөтүнүн бийликке келиши менен Түркстан аймагында кеңеш бийлигинин орношу 1917-жылдын аягынан 1918-жылдын жаз айларына чейин созулган. Майда-чүйдөсүн айтып отурбайлы, 1918-жылдын 30-апрелинде Россия Советтик Федерациясынын курамында Түркстан Советтик Автономиялык Республикасын түзүү жөнүндө

чечим кабыл алынып, Борбордук аткаруу комитети шайланган жана эл комиссарлар кеңеши түзүлгөн. Бул биз эле эмес, Орто Азия элдеринин улуттук мамлекеттүүлүгүнүн башаты болгон.

Октябрь революциясынан кийин Кыргызстандын түндүгү – Түркстан крайынын Жети-Суу жана Сыр-Дарыя облустарынын, түштүгү – Фергана, Самаркан облустарынын курамында болгон.

1924-жылдын январында өткөн Кеңештердин Бүткүлтуркстандык XII съездинен кийин Орто Азияны улуттук-мамлекеттик бөлүштүрүү процессин жүзөгө ашыруу боюнча иштер башталган. РКП(Б) БКнын Саясий бюросу Орто Азия элдеринин өтүнүчтөрүн, талаптарын эске алуу менен Түркстан бийлигине зарыл материалдарды даярдоону тапшырган.

– Съездге катышкан кара-кыргыз депутаттары РКП(Б) жана СССР БАКнын Улуттар кеңешине докладды кат менен кайрылышкан тура. Анда эмнелер айтылган?

– Алар өлкө бийлигине Түркстандагы өзбек, тажик жана кайсак-кыргыздардын катарында саны бир миллионго жакын улут – кара-кыргыздардын абалы түшүнүксүз калганын белгилешкен. Кайсак-кыргыздар менен кара-кыргыздардын тилинин, жашоо-турмушунун жана чарбачылыгынын окшоштугу эки элди бир улут катары кабыл алууга түрткү болгонун, Түркстандын айрым жетекчи кызматкерлери аларды бир улутка бириктирүүгө аракет кылып жаткандыгын көрсөткөн. Мындай саясат кеңеш бийлигинин улут саясатына карама-каршы келерин белгилешкен. Катта Кыргызстан аймагы, табияты жана чарбалык мүмкүнчүлүктөрү көрсөтүлүп, кара-кыргыз элин башка улуттар менен катар эле улут катары таануу, Түркстандын башкаруу органдарында кара-кыргыз эмгекчилеринин өкүлдөрүнүн жоктугуна байланыштуу аларды бийликке тартууну, кара-кыргыз эмгекчилеринин арасында маданий-агартуу иштерин жүргүзүү үчүн биринчи кезекте өз эне тилинде окуу китептерин, анын ичинде гезит чыгарууга мамлекет эсебинен каражат бөлүү маселесин коюшкан.

– Элестетип жатам, каршы болгондор издетпей табылса керектир?...

– Албетте, ансыз болобу. 1924-жылдын 10-мартында Орто Азияны улуттук-мамлекеттик бөлүштүрүүгө даярдык көрүү боюнча Түркстан БАКнын Президиумунун мүчөлөрү жана айрым жетекчи кызматкерлери катышкан жыйын өткөн. Ошол жыйында айрым жолдоштор кыргыз, түркмөн элдеринин өкүлдөрүнүн автономия берүү жөнүндөгү сунуштарын “ар кандай туура эмес жана пикир келишпөөчү” маселелер катары күн тартибинен чыгарып салууну сунуштаган. Докладда да кара-кыргыз, каракалпак жана тажик элдеринин тагдыры жөнүндө эч нерсе айтылбастан, жыйынтыгында докладчы А.Рахимбаев Өзбек, Түркмөн, Кыргыз (Казак АССРи) Республикаларын түзүү сунуштарын киргизген. Залдан берилген суроолорго Фергана об-

лусунун кара-кыргыздары менен Жети-Суу кара-кыргыздары биригип, Кыргыз (Казак) Республикасынын курамында автономиялык облус болуп түзүлөт деп жооп берилген.

– Э.Арабаев нааразылыгын билдирип, кара-кыргыздар өз алдынча республика түзүү укугуна ээ эмес дегенине каршы болгон тура?

– Негизи Түркстанда кеңеш бийлигинин орношу менен улуттук чек араларды аныктоо маселеси келип чыккан. 1920-жылдын 27-августунда Бүткүл Союздук БАК “Түркстанды администрациялык жактан бөлүштүрүү жөнүндө” токтом кабыл алган. Мен сөз кылган жыйын да ушул токтомго байланыштуу болуп, Э.Арабаев сүйлөп, кыргыздардын өз алдынча улут экенин, тилекке каршы, улут катары эч жерде эске алынбаганын сындап, кара-кыргыз (кыргыз) автономиясын түзүү тууралуу маселе көтөрөт. Кыргыз элине Түркстанга, Кыргыз (Казак) АССРине же РСФСРдин курамына кирүү маселесин чечүү укугу ыйгарылышын талап кылат.

1924-жылдын 14-октябрында Кеңештердин Бүткүлсоюздук Борбордук аткаруу комитетинин 2 сессиясында Түркстан АССРинин БАКнын республикалардын улуттук-мамлекеттик бөлүштүрүлүшү жөнүндөгү токтому бекитилип, Өзбек ССРинин курамында Тажик АССРи; Кыргыз (Казак) АССРинин курамында Кара-Калпак автономия облусу, РСФСРдин курамында Кара-Кыргыз (Кыргыз) автономиялуу облусу түзүлөт.

– Жаңы түзүлгөн автономиялуу облустун территориясы, калкынын саны канча болгон.

– Кыргыз автоном облусу 195,7 км.кв. аймакты ээлеп, калкынын саны 737 миң киши болгон.

– Облустун аймагы кантип аныкталып, кандай принцип менен райондоштурулган?

– Октябрь революциясына чейин Орто Азия элдеринин ортосунда так документтештирилген чек ара болгон эмес. 1924-1925-жылдары Кеңеш өкмөтүнүн чечими менен бул аймакта улуттук-мамлекеттик бөлүштүрүү жүргүзүлүп, чек аралары такталган. Райондоштуруу боюнча Орто Азия комиссиясы түзүлгөн. Биринчиден, чек араны улуттук белгилерге карата аныктоо принциби колдоого ээ болгон. Экинчиден, жерлерди пайдаланууга карата бөлүштүрүү принциби сунушу өтүп, отурукташкан элге сугат жерлерин берүү негизги принцип катары каралып, натыйжада көчмөн жана жарым көчмөн элдеринин кызыкчылыктары эске алынган эмес. Ошондой эле экономикалык бүтүндүк принциби колдоого ээ болуп, аны ишке ашырууда да Кыргызстан жапа чеккен.

Бирок, кандай болбосун, кандай мүчүлүштүктөргө жол берилбесин, кыргыздар алгачкы ирет өз алдынча мамлекеттик түзүлүштүн чегинде биригишкен. Анын өзү социалдык-экономикалык өнүгүүлөргө жол ачкан. Элибиз туруктуу аймактык, экономикалык жана маданий жалпылыкка ээ болуп, улутка айлануу жана калыптануу процесстери башталган.

Коррупция менен күрөш: реалдуу аракеттер, реалдуу натыйжалар

Мырзакат ТЫНАЛИЕВ, “Кыргыз Туусу”

Президент Садыр Жапаров демилгелеген учурдагы коррупция менен күрөштүн жүрүшү жана КРнын Министрлер Кабинетинин Төрагасынын орун басары – Улуттук коопсуздук боюнча мамлекеттик комитетинин төрагасы Камчыбек Ташиевдин 27-январда Ош облусундагы Кара-Суу базарына барган учурда эл менен жолугушууда айткандары азыркы бийлик тарабынан бул багытта реалдуу иштер жасалып, алар реалдуу натыйжаларды берип жатканын дагы бир жолу тастыктап койду.

Өлкөбүз өз алдынча мамлекет болгондон берки отуз жылга жакын убакытта коррупция күч алып, а бийликке келген ар бир президент аны менен күрөшүүгө убада бергени менен иш жүзүндө теңирген тескери болуп келген. А.Акаев менен К.Бакиевди айтпаганда да, алардан кийинки президент А.Атамбаев тигилердин тагдырынан сабак алып, коррупцияга жол бербөөчүдөй сезилген. Иш жүзүндө таптакыр тескерисинче болду.

Жазаланбагандык галайларды жолдон чыгарды

Өз алдынча мамлекет болгондон кийин союздан жетиштүү база калганына карабастан, өлкөбүздө экономика жана өндүрүш өнүкпөстөн, элибиз кошуна Кытайдан, Түркиядан жана башка өлкөлөрдөн ташып келинген товарлар менен продукцияларды андан ары кайра экспорттоо менен күн кечирип келди. Ири суммадагы каражаттар мына ушул соода тармагында жүгүртүлдү. Ошондуктан, аны контролдогон бажы жана салык системаларында коррупция өөрчүп, ал структураларда иштеген адамдардын эбегейсиз байып кетишкени да мыйзам ченемдүү.

Андайлар тарабынан оңой табылган миллиондогон акчалар хан сарайларды салууга, гектарлаган жерлерди сатып алууга, же тобокелчилиги жогору жана кайтарымы кеч болгон өндүрүшкө салынбастан, тез киреше берүүчү жана тобокелдиги жок соода тармагына салынган. Азыр кайсы гана ири же чакан базарлар болбосун, андагы майлуу-сүттүү (кирешелүү) жерлерден мурда-кийинки чиновниктердин “кулактары көрүнө калып” жатканынын себеби да ушул.

Коррупция менен күрөштөн эле 120 миллиард сом

Ушул эле жолугушууда УКМКнын төрагасы уюшкан кылмыштуулук жана коррупция менен күрөштөн улам өлкө казынасына 120 млрд. сомдой каражат топтолгонун айтты. Демек, мурда ушунча суммадагы каражат сол чөнтөктөргө түшүп турган.

К.Ташиев буга чейин мындан ары өлкөдө “криминалдык топтор”, “мыйзамдагы уурулар” болбой турганын билдирген. Айткандай эле, “мыйзамдагы ууру” деп таанылган Камчы Көлбаев 4-октябрда Бишкекте УКМКнын атайын операциясы маалында жок кылынган кийин атайын кызмат аны менен байланышта болгон 40тан ашуун адам кылмыштуу топтун мүчөсү катары кармалганын, ага тийиштүү делген жалпы наркы 1 млрд. долларлык активдер камакка алынганын билдирген.

Мындан тышкары, акыркы эки жылда канчалаган коррупциялык иштерге аралашкан чоң жана майда чиновниктер кармалып, жоопкерчиликке тартылышып, ичкен-жегендерин (мамлекетке келтиришкен зыяндарынын ордун) мамлекетке кайтарып беришкени коомчулукка жакшы белгилүү.

“Кара-Сууну” эми мамлекет иштетет

Канчалаган жылдардан бери бийликтеги атка минерлер жана алардын жакындары үчүн май талканга жана коррупциянын уюгуна айланган өлкөдөгү эң ири “Кара-Суу” базары эми толугу менен мамлекеттин менчигине өтмөкчү. Анын территориясындагы байлар тарабынан ээлеп алынган ар кандай көлөмдөгү жерлер кайтарылып, базардын иши мыйзам чегинде тартипке салынамкы. Бул жөнүндө УКМКнын төрагасы базарда эмгектенгендер менен жолугушууда билдирди.

– Мыйзамдын чегинде бардыгын тартипке салабыз. Ал жерлердин бардыгы мамлекетке кайтарылат, – деди К.Ташиев. – Элге керектүү чоң-чоң соода борборлор түзүлөт.

Мунун бардыгын мамлекет жасайт, мамлекеттин колунан келет, мамлекет бутуна туруп калды азыр. Эч кандай байлар, криминалдар, акчасы көптөр коркута албайт. Эч кимди эч ким сатып алалбайт азыр. Мурдагыдай сатылып кете турган адам жок, сатыла турган аким, каттоо кызматы болбойт.

Анын айтуусунда, базардын ордуна курулчу соода борборлору боюнча иштер жаз келери менен башталат, биринчи соода борборлору ушул жылдын күз айларында бүтөт. А дагы эки жылдан кийин бардыгы иретке келтирилип калмакчы.

Ал азыр айрымдардын менчигинде турган жер участоктору мыйзам алкагында мамлекетке кайтарыла тургандыгын, а жер участокторунун ээлерине жана соодагерлерге жылуу жана бардык шарттары жана ыңгайлуулуктары бар жайдан орун берилерин айтты. Ошондой эле азыр мамлекет бутуна туруп калгандыгын да эске салды.

Базар ээлери баяуга, а базарчыларга шарттар жок

УКМКнын төрагасынын айтканынын да себеби бар. Анткени, базарлардын уюшулганына ушунча жыл өтүп, алардын ээлери ижара акысы катарында эбегейсиз суммаларды алышса да, базарда соода кылгандар үчүн эң жөнөкөй шарттарды түзүп коюшпаган.

Ошондон улам, былтыр 6-декабрда УКМКнын төрагасы Камчыбек Та-

80 млн. долларга барып калды, – деди ал. – Көптөгөн ишканаларды, курулуш, жер тилкелерин, завод, фабрикаларды алып койгон. Бир адам ушинтип хан болуп жатса, башка эл жыргап жашамак беле. Башка эл ошолордун астында, ошолордун берген анча-мынча бир нерсесине башын ийип жашайт да. Андай болбошу керек.

Төрага мунун алдында Матраимовдун бардык мүлкү мамлекетке алынарын билдирген. Ал былтыр ноябрда Райымбек Матраимовду жана маркум кримтөбөл Камчы Көлбаевди өлкөдө “мафия түзгөн” деп айыптаган.

2021-жылы да УКМК Райымбек Матраимовду коррупцияга айыптап иш козгоп, ал күнөөсүн мойнуна алып, мамлекетке 2 миллиард сом төгүп берген. Андан кийин анын кылмыш иши сотто каралып, сот аны күнөөлүү деп таап, 260 миң сомдук айып пул чегерген.

– Матраимовго азыр издөө жарыяланды, – деди К.Ташиев. – Анын Ош облусунун тегерегиндеги, Кыргызстандын тегерегиндеги бардык мал-мүлкүн алабыз, бир сотых жерин калтырбайбыз. Ал кайтып келсе да “Раим миллион” болбойт эми. Кара-Сууга барып, силердин араңарда соода кылса, жанын багат. Антпесе өзүнө кыйын болот. Мурдагыдай клан болбойт.

К.Ташиев Матраимовго байланыштуу Ош облусу боюнча 50гө жакын ар кандай мамлекеттик органдардын жетекчилери кызматтан алынганын кошумчалады.

Эске сала кетсек, УКМК өткөн жылы 225тен ашык мамлекеттик кызматкердин уюшкан кылмыштуу топ менен байланышы бардыгы аныкталганын маалымдаган. Бажы кызматында 85 кызматкердин уюшкан кылмыштуу топко байланышы аныкталып, 50 чактысы кызматтан кетирилген. К.Ташиев 17-ноябрда 225 кызматкердин 133ү Камчы Көлбаев менен, 92си Райым Матраимовдун мафиясы менен жашыруун байланышта болгонун айткан.

Ошондой эле былтыр 21-апрелде Р.Матраимов акыркы жыл аралыгында өз бажычыларын коюу менен Кытай менен чек арадагы “Иркештам” контролдук өткөрүү пунктун көзөмөлгө ала баштаганын билдирген.

Мыйзам алдында баары бирдей

Биз жогоруда айтканыбыздай, чиновниктер базарлар боюнча мурдагы бийликтердин убагында ар кандай текшерүүлөрдү жүргүзө башташканда элдин (сатуучулардын) кызыкчылыктары бузулуп жаткандай түр көрсөтүп келишчү. Анан соодагерлерди митингдерге чыгарышчу. А өздөрү көмүскөдө калышчу. Бул жолку териштирүү көрсөткөндөй, ошол эле “Кара-Суу” базарында экс-депутат, үлкөн чиновник Мелис Мырзакматовдун 1,5 га жери жана 500дөн ашуун контейнери бар экен. Андан башкалардыкы да аныкталса керек.

28-январда К.Ташиев Жалал-Абад шаарындагы “Курманбек” стадионун реконструкциялоонун жүрүшү менен таанышып жатканда кафе турган жер участогуна көңүл буруп, анын кимге тиешелүүлүгүн сурады.

Стадиондун директорунан ал Бакиевдерге тиешелүү экенин билгенден кийин сотко берип, жерди кайтарып алуу менен кафени алып салуу тапшырмасын берди...

шиев “базарлардын ээлери соодагерлерге шарт түзбөсө, ижара акыларын төмөндөтпөсө, базарларды мамлекетке өткөрүүгө саясий эрк жетиштүү” деген. Мындай билдирүүдөн кийин өлкөдөгү бир катар базарлардын ээлери ижара акыларын төмөндөтүшкөнүн билдиришкен.

Муну менен алар бийликтегилердин жол берүүсүнөн улам, базарлардагы соода орундардын ижара акыларын негизсиз жогорулатышканын, ашыкча кирешелерди таап келишкенин моюнга алышкан.

“Райым-миллион” эми “миллион” атынан “кутулат”

Убагында бажы органдарында иштеп миллиарддаган сомдук байлыктарды топтогон жана иш жүзүндө президенттерге таасир этип калган Бажы кызматынын төрагасынын мурдагы орун басары Райымбек Матраимов Кыргызстандагы коррупциянын символуна айланган. Ал мыйзамдарды бузуу менен хан сарайларды салганы аз келгенсип, мурдагы мамлекет башчылары менен алардын командасындагыларды, парламент депутаттарын “сатып алганы” коомчулукка жакшы маалым. Ошондон улам, азыркы бийликтегилер да ага эч нерсе кыла албастан сезилген. Бирок...

УКМКнын төрагасы Камчыбек Ташиевдин 27-январда Ош облусунун Кара-Суу районунда соодагерлер менен жолугушуу учурунда Р.Матраимовдун Бишкек менен Оштогу 80 млн. долларлык мүлкү конфискация болгонун билдиргени коомчулук үчүн сенсация болду.

– Райимбек Матраимовдун Бишкек жана Оштон конфискация болгон мүлкү эле

Дүйнөдө

Европаны каршылык акциялары каптагы

Евросоюздун Греция, Австрия, Италия, Германия, Франция, Румыния, Польша жана Литва өлкөлөрүндө фермерлердин нааразылык акциялары уланyp жатат.

Бул өлкөлөрдүн фермерлеринин өз өкмөттөрүнө койгон талабы дээрлик окшош. Алар дизель майдын салыгын төмөндөтүүнү, мамлекет агрардык тармакты субсидиялоону улантууну сурап жатышат. Үчүнчү өлкөлөрдөн келип жаткан айыл чарба продукциялары ички рынокту каптап, жергиликтүү дыйкандарды кирешеден куру жалак калтырууда. Ошондуктан импортту кыскартууну талап кылган чакырыктар да чыгып жатат. Андан тышкары, ушул мамлекеттердин кээ бири дыйкандарга экологиялык талаптарды катуу коюусу кошумча чыгымдарга дуушарлантты. Өткөн аптада Германиянын дыйкандарын 500дөн ашык оор жүк ташуучу машиналардын айдоочулары колдоп чыгышты. Демонстранттардын берген маегинде, өлкөнүн агрардык тармагы кыйрап баратат. Фермердик чарбалардын иши токтоп, айрымдары биротоло жабылып калган. Стачкалар Берлиндин борбордук бөлүгүнө өтүп, дем алыш күндөрү Бранденбург дарбазасына жетти.

Грециянын фермерлери өткөн жылдагы табият кырсыгында чыгымга учураган түшүмдүн ордун 100 пайыз толтуруп берүүнү өкмөттөн талап кылып жатышат. Былтыр каптаган өрт кырсыгы дыйкандарды көптөгөн чыгымга кептеген. Анын үстүнө дамбаалардын аздыгы да чоң көйгөй болууда. Бирок, Греция бийлиги демонстранттарды жоопсуз калтыргандыктан каршылык акциялары токтоочудай эмес. Демонстранттарды кууп таратууга полиция тартылып, дубинка менен көздөн жаш чыгаруучу газ колдонулду.

Италиянын фермерлери стратегиялык жолдорду бууп салышты. Польшада стачкалар 170 калттуу конушта өтүп жатат. Демонстранттардын би-

ри мындай дейт: «Украинадан ири көлөмдө буудай импорттолуп жатат. Ал жакта буудай өндүрүүнүн өздүк наркы арзан. Анткени, Евросоюздагыдай чектөөлөр жок. Бул жакта болсо агрардык саясаттын начардыгы дыйкандарды кедейлентүүгө түрткү болууда»

Литванын дыйкандары көптөгөн тракторлорду Вильнюска айдап кирип алышты. Бул жакта жыл башынан берки экинчи жолу чоң стачка өттү. Алар Литва бийлигинин агрардык саясатынын начардыгына нааразы болушуп, Еврокомиссияга кайрылуу жолдошкон. Брюсселде бул боюнча Литванын айыл чарба министри менен сүйлөшүү жүргүзүүгө убада беришкени болбосо, ал жактан да, Литванын өкмөтүнөн да жооп боло элек.

Францияда дыйкандардын каршылык акциялары массалык башаламандык менен коштолууда. Өлкө түштүгүндө алар соода борборлорун талкалап, чет элдик номери бар машиналарды токтотуп, жашылчаларды мажбурлап тектүрүп жатышат. Жекшемби күнү фермерлер башкы магистралдын биринде жасаган убактылуу тосмону бир машина сүзүп алып, айдоочу аял каза болуп, күйөөсү менен баласы оор жаракат алды. Жергиликтүү маалымат каражаттарынын билдиргенине караганда, фермерлерди калктын 90 пайыздан ашыгы колдойт. Франциянын фермерлери 100гө жакын автомагистралды блоктоп, 85тен ашык агрардык департаменттин фермерлери өкмөттөн: «Субсидия бербесеңер, экологиялык жаңы нормаларды алып салбасаңар, арзан импортту кыскартпасаңар тарабайбыз», — деп жатышса, атамекендик өндүрүштү колдогон өлкө жарандары да көбөйүүдө. Жекшемби күнү болжол менен 72 миңден ашык адам 41 миңге жакын трактор менен шаарлардын көчөлөрүн бөгөп, административдик мекемелердин алдына кык алып барып төгүп, дөңгөлөктөрдү өрттөштү. Премьер-министр Габриэль Атталль чарбалардын би-

риндеги фермерлер менен жолугушууда трактордун дизель майына салыкты төмөндөтүүнү убада берди. Франциянын маалымат каражаттары фермерлер Президент Э.Макрондун Париждин чет жагындагы үйүнө барышып каршылык акцияларын өткөрө тургандыгын жазып чыгышты. Франциянын Ажен шаарында тоют чөптөрдү өрттөп, жергиликтүү администрациянын имаратына суюк кык чачыратышты.

Еврокомиссиянын төрайымы Урсула фон дер Ляйен нааразылык акциялары күч алган мамлекеттердин 30дан ашык агрардык уюмдары менен жолугушуу өткөрдү. Ал фермерлердин профсоюз уюмдарын тынчтыкты камсыздоого чакырды. Жыл башында Евробиримдикке мүчө өлкөлөрдүн көпчүлүк бөлүгүнүн агрардык сектору баррикадаларды орнотуу боюнча алдын ала билдиришкени менен бул уюмдун жетекчилери «унчукпас» позицияда туруп алышкан. Бүгүнкү күндө фермерлердин каршылык акцияларынын географиясы кеңейип баратат.

Өлкөдө

Жер титирөө курулуш сапатын эске салды

23-январдын түнүндө Кытайдын Синьцзян-Уйгур автономиялуу облусунун Аксу округундагы жер титирөөнүн күчү 7,1 баллга жетип, анын таасири ар кандай деңгээлде Казакстан, Өзбекстан жана Кыргызстандын аймагына тарады.

Ушул окуя коомчулукту кыйла санаага салып, өлкөдөгү курулуштардын сапаты тууралуу маселени козгоого түрттү. Анын үстүнө бизде кыймылсыз мүлктөрдү камсыздандыруу маданияты калыптанбай келатканы өкүнүчтүү.

Архитектура, курулуш жана турак-жай коммуналдык чарба агенттигинин директору Нурдан Орунтаев ушул жер титирөөдөн кийин эл жашаган 100дөн ашык объект текшерилгенин пресс-тур учурунда билдирди. Анын айтымында, көп кабаттуу үйлөр 8-9 баллдык жер силкинүүгө туруштук бериши керек. Мисалы, Бишкектеги № 47 түрмөнүн ордуна курулуп жаткан көп кабаттуу үй бүтүндөй бетон менен арматурадан турган «туннельдик» система менен салынып жатат. Бул Президенттин иш башкармалыгы-

нын көзөмөлүнө алынган ипотекалык турак жай болот. Ошондуктан анын сапаты бардык көп кабаттуу үйлөрдүн курулушуна үлгү болушу керек. «Арматуралар Россиядан буйрутма менен алынып, бул жактан да текшерүүдөн өткөндөн соң колдонууга макулдук берилип жатат. Үйгө 350 маркадагы бетон колдонулат. Котлован казылгандан кийин сапатын текшертип

алуу үчүн, мамкурулуш агенттигинин адистери чакырылып, макулдук алгандан кийин бетондоо иштери башталат. Ал эми бетон лабораториядан өткөрүлүп турат. Үй улам бийиктеген сайын анын сапаты тууралуу маалымат электрондук журналга түшүрүлүп турат. Курулушка жооптуу мамлекеттик кызматкерлердин аты-жөнү архивде түбөлүк сакталууга тийиш», — дейт Н.Орунтаев.

Өлкөдө курулуп жаткан объектилердин бардыгы Мамкурулуш агенттигинин бирдиктүү реестрине киргизилип, ал эми мыйзамсыз салынып жаткандарына соттук териштирүүлөр жүргүзүлүп жатат. Өлкөдө 224 курулуш мыйзамсыз экени аныкталса, анын 80и менчик там. «Азыр мыйзамсыз курулган көп кабаттуу үйлөрдүн кожоюндары иш кагаздарын алып келишип, керектүү сыноодон өткөрүп, кемчиликтерди оңдоого кам көрүшүүдө. Алардын айрымдарына соттук териштирүүлөр аяктап, кээ бирине соттун чечими чыккан», — дейт ал. Бирок, мыйзамсыз салынган көп кабаттуу үйлөрдүн сапатына эч ким кепилдик бере албайт.

Жан гүйнөгө

Мамат акени атасы эмнеге урушкан?

2005-жылы “Кыргыз Туусуна” жумушка киргенимде кесиптеш агаларым Мамат Өсөров, Төлөнбай Абдыразаков (азыркы күндө гезитибиздин Ош облусу боюнча кабарчысы) болуп бир кабинетте чогуу иштеп калдык. Экөө тең ичинде кыпындай кири жок кеңпейил адамдар экен. Түштөнүү учурунда үчөөбүз кобурашып чогуу чай ичебиз.

Мамат аке дайыма көңүлү жайдары, убадага так, акчанын 1 тыйынын унутпай кайрып берген тактыгы бар адам. Бир жолу мен ага: “Өтө эле немис болуп кетесиз да”, — деп койдум. Ошондо ал бала чагындагы бир окуяны айтып берди.

“Атам Ата Мекендик согушка катышып, контузия болуп келген киши эле. Бир күнү атам торпокту жетелеп, мени артынан айдаттырып алып мал базарга жөнөдүк. Ал жерде өзбектердин лагманканасы бар эле. Мен торпок тез сатылып кетишин күтүп, эсидартым лагман алдырып жеште болуп жатты. Тор-

покту өзбек кишиге сатмай болуп, атам экөө соодасы келишип кол силкилдеттишти. Тиги акчаны санап жатып атама 5 рублди ашык бергенин байкап, мындай чыга бергенде ал тууралуу атама айтсам, ал: “Адамды убара кылбай дароо эле айтпайсыңбы. Жүр, тиги алыс узап кете электе акчасын берип келели”, — деди. Мен атама: “Өзбек андан кедейленип кетмек беле. Издеп убара болбой кете береличи”, — дедим. Ошол жерден атамдын абдан ачуусу келип, жүзү түктүйүп чыкты. “Силерди мугалимдер бирөөнүн акысын же деп тарбиялап жатабы? Мен алдамчы баланы өстүргөнү фронтто кан кечтим беле?” — деп жол катары катуу урушуп баратты.

Ошол күнү лагмандан куру жалак калганым аз келгенсип, көчөдө кезиккен элден уялып, жер караган тейде үйгө жеттим. Кызыгы, ошол окуядан туура 30 жыл өткөндөн кийин бир айылдашым:

“Маке, баягы жылы раматылык атаң мал базардан келе жатканда сени эмнеге мынча тилдеди эле?” — деп сураса болобу. Көрсө, мен тарбияланган ошол күндү эстеп калган адам бар экен”.

Баланы эмдетүү – ата-эненин милдети

Айгерим КАЧКЫНБЕКОВА, “Кыргыз Туусу”

2023-жылы кызамыкка кабылгандардын саны 7 миңден ашып, 9 бала чарчап калган. Ал эми жыл башынан бери өлкөдө кызамык менен ооруган 536 учур катталды. Оорунун кесепети, эмдөөнүн маанилүүлүгү жана ага диндин көз карашы тууралуу төмөнкү материалдан окуй аласыздар.

Педиатр-дарыгер Дилара ИСКАКОВА:

“Кызамык мээни жабыркатып, өлүмгө алып келет”

– Кызамыкты подьезддик инфекция деп атайбыз, себеби көп кабаттуу үйлөрдүн биринчи кабатынан бир бала ооруса ошол кабаттагы бардык балдарга жугат. Башкача айтканда, өтө тез жуга турган вирустук инфекция.

Кызамыктын алгачкы белгилери сасык тумоонукуна окшош. Андан соң баланын дене табы 39-40ка чейин көтөрүлүп, 3-4 күнгө чейин түшпөйт. Шалдырап, көзүнөн жаш агат, жөтөлөт, 3-4-күндөрү денесине кызыл тактар чыга абаштайт. Кызамыктын башка инфекциялык оорулардан айырмасы – кызыл тактар этап-этап менен чыгат. Биринчи күнү бетине, экинчи күнү денесине жайылып, үчүнчү күнү бутуна түшөт. Тактар чыкканда деле баланын ахыбалы жеңилдебейт, бала абдан кыйналып, интоксикация (организмдин сырттан келген же организмде пайда болгон уудан жабыркашы) катуу жүрөт. Баланын тамакка табити тартпай, шалдырап, жанын коёрга жер таппай калат. Оору кичинекей балдарда кандай катуу өтсө, чоңураак балдарда деле ошондой өтөт.

Бул оорунун эң коркунучтуусу – баланын иммунитети түшүп кеткендиктен, организм пневмония, менингит, энцефалит (вирус, бактерия жана уулануудан улам мээнин сезгениши) өңдүү коркунучтуу ооруларды да кабылдашы мүмкүн. Кызамыктын эң жаман

жери – бала жакшы болгон күндө да, 3-6 айга чейин балдарды өлүмгө алып келе турчу же майып кылуучу кооптуулугу бар. Себеби, бул оору мээни жана мээнин бөлүктөрүн жабыркатат.

Албетте, эмдөө кооптуу, коркунучтуу деген ооруларга жасалат. Кыргызстанда 13 ооруга каршы эмдөө жүргүзүлсө, алардын бири кызамык оорусу. Бул оорунун алдын алуу максатында 1 жашта анан 6 жашта кызамыкка каршы эмдөө жүргүзөбүз. Азыркы учурда жаңы төрөлгөн балдарда дагы кызамык катталып жатат, себеби, энелери эмдөө албагандыктан, аларда кызамыкка каршы иммунитет жок.

Республикалык иммунопрофилактика борборунун директору
Гульбара ИШЕНАПЫСОВА:

“Ата-эне да мыйзам чегинде жооп берет”

– Саламаттык сактоо министрлигинин статистикасына таянсак, 2023-жылы өлкө боюнча кызамык менен ооруган 7046 учур катталып, 9 бала чарчап калган. Алардын ичинен 24%ы эмдөө алганга жашы жете элек болсо, 46%ы эмдөөдөн баш тарткандар жана эмдөөнүн экинчи дозасын ала электер арасында да катталды. Тилекке каршы, чарчап калган балдарыбыздын баары 1 жаштан 14

жашка чейинки эмдөөдөн баш тарткан балдар болуп чыкты. Сурамжылоолордон ал балдардын ата-энелери диний көз караштан улам баш тартканы белгилүү болду. Кызамык менен ооруганда балдардын өнөкөт оорулары да курчуп, өлүмгө алып келген.

Бир жыл бою ата-энелерге маалыматтарды берип, түшүндүрүү иштерин байма-бай жүргүзүп келе жатабыз. Аны эмдөө пайызыбыз (95%) далилдеп турат. Буга албетте, Муфтият, казыяттардын да салымы чоң. Дин иштери боюнча улуттук комиссия 2019-жылы февраль айында фатва кабыл алган. Анын негизинде жарандарыбызга жума намаздарында мечиттерде маалымат

таратып баштадык. Андан сырткары диний көз караш менен эмдөөдөн баш тартууну жоюу деген резолюция кабыл алып, жергиликтүү бийликтер, маалымат каражаттары Саламаттык сактоо министрлиги менен биргеликте түшүндүрүү иштерин жүргүздүк.

Эмдөөнүн баары акысыз. Эгер вакциналар кооптуу болсо Министрлер Кабинети жылына 125 млн. сом бөлүп бербейт эле. Биздин Саламаттык сактоо министрлиги, Бүткүл дүйнөлүк саламаттык сактоо уюму GMP стандарт менен кепилдик берип, андан тышкары дары-дармек департаменти сертификациядан өткөрүп анан жарандарыбызга жетет. Ошондуктан, Министрлер Кабинети, Саламаттык сактоо министрлиги, Муфтият, коом айтып атканына карабай, ата-эне баланы эмдетпей өлүм учуруна алып келсе, мыйзам чегинде жооп берет.

Муфтияттын халал индустриясын
өнүктүрүү бөлүмүнүн башчысы
Бактияр ажы ТОКТОГАЗЫ уулу:

“Динде эмдөөгө тыюу салынбайт”

– Динде эмдөөгө эч кандай тыюу салынбайт. Муну биз жарандарыбызга түшүндүрүп келе жатабыз. Менин баамымда, акыркы жылдары диний көз караштан улам балдарды эмдетүүдөн баш тарткандар азайып калды. Бирок, дагы эле кээ бир ата-энелерге эмнеге эмдетүүдөн баш тарттыңар десе, динди шылтоологондор бар. Албетте, биз элге туура түшүндүрмө бергенге аракет

кылып жатабыз. Балдары ооруп калганда эмдөө алып койсок болмок экен деген ата-энелер да көбөйдү. Медициналык кызматкерлер да жарандарыбызга эмдөөнүн курамында эмнелер бар экенин, анын кооптуулугу жок экенин айтып, ынандыра тургандай түшүндүрүү иштерин жүргүзүү керек.

Материалдын видео версиясын
“Кыргыз Туусу” ютуб каналынан
көрө аласыздар

Өзгөндүк волейболчулардын ийгилиги

Төлөнбай АБДЫРАЗАКОВ,
“Кыргыз Туусу”

Өзгөн районундагы №66 А.Маматов атындагы орто мектептин жаш волейболчулар командасы райондук, облустук, республикалык мелдештерге катышып, ар дайым алдыңкы орундарды ээлеп келишет.

Өткөн жылы облустук, республикалык мелдеште жеңүүчү деп табылып, Алматы шаарында 26-июнда болуп өткөн эл аралык “Мектеп лигасы-2023” турниринен да жеңиш менен кайтышкан.

Ош облустук дене тарбия жана спорт башкармалыгы тарабынан команданын оюнчусу Жолборсов Рамазанга “Волейбол боюнча 2023-жылдын мыкты спортчусу”, машыктыруучу Советбек уулу Бейшенге “Волейбол боюнча 2023-жылдын “Мыкты жаш машыктыруучусу” наамдары ыйгарылган.

Бул мектепти Кыргыз Республикасынын эмгек сиңирген мугалими Бабышов Советбек жетектейт. Директор өзү да спортко кызыккан, аны ар тараптан өнүктүрүүгө аракеттенген жетекчи. Эмгек жамааты мектеп окуучуларын сергек жашоого үндөгөн иш-чараларга активдүү катышып,

Эл аралык мелдеште жеңишке жетишкен, Өзгөн районундагы №66 А.Маматов атындагы орто мектептин волейбол командасы

командага материалдык жактан да көмөк көрсөтүлүп турат. Мектептин жаңы имараты жана спорт залы пайдаланууга берилип, спорттун бул түрүн өнүктүрүүгө мыкты шарттар түзүлгөн.

Мектеп жамаатынын бул аракеттерине ыраазы болушкан жаш волейболисттердин ата-энелери жана айылдын жашоочулары мектеп командасына сезилерлик материалдык жардам көрсөтүп турушат.

Бүгүндөн тартып жол кире кымбаттады

Бишкекте 30-январдан тарта коомдук транспортто жол кире акысы кымбаттады. Бул тууралуу мэриядан билдиришти.

Жол кире акысы төмөнкүдөй болот:
Троллейбуста – 17 сом;
Автобуста – 17 сом;
Маршруткаларда – 20 сом;
Валидаторлор орнотулган автобус жана троллейбустарда накталай төлөм 20 сомду түзөт.

Пенсионерлер, 7 жашка чейинки балдар, майыптыгы барлар автобус менен троллейбустарда акысыз жүрөт. Ал эми маршруткада мурдагыдай эле 8 сом төлөйт.

Окуучулар “Тулпар” картасын 360 сомго сатып алса болот. “Тулпардын” чектөөсүз картасы 1020 сомду түзөт.

Байсалдуу жол баяны

**“Акын болуп төрөлөт,
оратор болуп жаралат”**

Марк Туллий Цицерон

**“Россияда акын – акындан
да чоң”**

Е.А. Евтушенко

Элибиздин энчилүү уулдарынын бири, атактуу акын, котормочу, таланттуу инженер жана коомдук ишмер Надырбек Алымбеков – 80 жаш кутман курагына келип отурат. Ал 1942-жылы Таластын томуктай болгон Козучак айылында дүйнөгө келген. Өзү теңдүү миндеген элеттик курбалдаштары сыяктуу, оор балалыкты башынан кечирип, эрте жетилген. 6-7 жашында оорулуу атасынын бир короо коюн коңшулаш жердеши менен биргелешип кайтарышып, “бала чабан” деген атка конгон. Кыштын кыраан чилдесинде калың карда кой издеп жүрүп, бийик белден учуп кетип, Кудайдын колдоосу менен ажалдан аман калган.

Жалпы совет элинин башына түшкөн ошол каат замананы, ал:

“Фашисттер кылбаганды кылганында, Биз төрөлдүк, согуштун жылдарында. Илбериңки, күйүмдүү болуп өстүк, Илинсек да, ач күндөрдүн тырмагына”, – дейт акын бул күндөрдү, өзүнүн ыр саптарында.

Надырбек мектептен кийин Ташкенттеги текстиль институтуна өтүп, тырышып окуп жүрүп, инженер-механик деген кесип боюнча аяктап, турмуш жолуна түшкөн. Бир нече жылдан соң, өлкөнүн жеңил өнөр жайларынын дээрлик ар бир баскычын артка калтырып отуруп, анын туу чокусунан чейинки узак жана түйшүктүү аралыкты ишенимдүү, эрктүү басып өтүп, өзүнүн атын алыска тарата алган.

Алымбековдун бүтүндөй эмгек жолунун гүлдөгөн табы – Оштун пахтадан кездеме токуучу текстиль комбинатынын курулуп бүтүп, пайдаланууга берилген учурга шайкеш келди. Ушул ири ишканада ал катардагы инженерден анын башкы директоруна чейинки нары жооптуу, нары татаал, нары түйшүктүү жолду кабагым-кашым дебестен, чыдамкайлык, өжөрлүк, эрктүүлүк менен басып өттү.

1983-жылы Н.Алымбековдун инженердик, өндүрүштүк, уюштуруучулук талантына чоң муктаждык жана зарылчылык туулуп, ал Кыргызстан КП БКнын бюросунун расмий чечими менен, жаңыдан гана курулуп жаткан Кара-Балта килем комбинатынын директорлугуна бекитилет.

“Таланттуу адам – бардык жагынан таланттуу”, – дегендей, Алымбеков дал ушундай инсандардын тизмесинен татыктуу орун ээлеп турат. Ал, эң алды, өзүн иш билги, жаңыча ойлонгон, өндүрүшкө техникалык жана технологиялык жаңычылыктарды киргизе алган таланттуу ойлоп тапкыч, инженер-рационализатор катары тастыктаса, кийинчерээк – мыкты лирик акын, кара сөздүн каймагын калпыган чебер прозаик жана котормо өнөрүнүн устаты экендигин даана күбөлөндүрүп берди. Ал өзүнүн поэзия мейкиндигине кандай-

ча баш багып калганын жупуну гана:

“Ооз барбайт, чындыкты – жалган дешке,
Ооз барбайт, чабалды – балбан дешке.
Тагдыр экен, акындыкка мен да келдим,
Китепти эл окубай калган кезде”, – дейт.

Бирок, иш жүзүндө, аны бул майданга кирүүсүнө жүрөгүнүн түпкүрүндө эбактан уялап жаткан тубаса, табигый ышкы-боздук, эгерим, мындан да тагыраак айтсак, тал чыбыктай солкулдап, табына толуп турган, тоолук кыргыз жигитинин ак кайындай буралып, бойго жетип турган өзүбөтүн татынакай талаа кызына болгон алоолонгон сүйүүсү түрткү берди:

“Айлам куруп, бир кезде,
дартка баттым,
Ашык болуп, кызына
башка калктын.
“Жүлүнүмө” ошондо, “ок”

жаңылып,
Жүрөгүмдү соорутуп, ташка бастым.
Опол тоодой бакыт экен – ошол учур,
Ортосуна жайгашкан каш кабактын”, – деп кылдат сүрөттөйт.

Бирок, поэзияга патриархалдык эски үрп-адаттардын капшабы менен жүзөгө ашпай калган ыйык махабат жетелеп келгендиги кашкайган чындык болчу.

Жамгыры карга айланган жазым кетти, Жаз менен, ыйга айланган

назым кетти.
Сүйкөнүп, дагы кимге ашык болуп,
Сүйөм деп, кантип айтам, асыл кепти?

Инженер – акындык изденүүлөрдүн машакаттуу чыйырына кеч түшсө да, ал артта калган жылдардын “карыздарын” толугу менен кайтарып берди десек, туура болот. Муну – анын 70ге чамалаш китептердин автору болгондугу, мындан көп жыл мурда эле, тандалма ырларынын 10 томдугунун, кийинчерээк 14 томдук чыгармалар жыйнагынын жарык көргөнү, 200дөн ашуун ырларына – Р.Абдыкадыров, К.Тагаев, С.Бактыгулов, М.Рыскулбеков, К.Эралиева, А.Бөдө-шов, А.Бедияров, А.Жайнаков, Г.Айдо-сова ж.б. сыяктуу белгилүү обончу-композиторлордун музыка жаратканы эле, ачык-айкын айгинелеп турбайбы...

Надырбек – ажынын көптөгөн ырлары өлкөбүздүн чегинен чыгып, орус, англис, казак, өзбек, тажик, түрк, түркмөн, азербайжан, грузин, иран, уйгур, каракалпак тилдеринде өзүнчө топтом болуп басылып чыккан. Ал А.Осмонов, эл аралык Физули, Пшавели, Ахпарзаде атындагы адабий сыйлыктардын лауреаты, бир нече акындык фестивалдар менен кароо-сынактардын жеңүүчүсү.

Алымбековдун ыр саптары шар, окуганга жеңил, элпек, куюлушкан, ширелүү элдик тил менен жазылганы дароо эле көзгө урунат. Мындан улам, орустун улуу демократ – сынчысы В.Белинскийдин генералдуу акын А.Пушкиндин поэзиясына карата: “Мыкты ырлар өтө эле жөнөкөй болот. Аны окуган адам, “ой, муну мен деле жазмакмын, оңой эле турбайбы”,

–деп, ага өтө катуу берилип кетет”, – деген таамай баасы түздөн-түз Алымбековдун дарегине да тиешелүүдөй таасир жаратат экен...

Инженер – акын 1996-жылы КР Жазуучулар Союзунун чукул чакырылган пленумунда, андан соң, кезексиз 12-съездинде ушул чыгармачылык маанилүү коомдун төрагасы болуп шайланат. Мамлекеттик каржылоодон караманча сырт калган калемгерлердин бул ыйык уясын ал, негизинен, өз чөнтөгүнөн жана колунда бар ишенимдүү, кайрымдуу, тилектеш досторунун чын пейилден көрсөткөн колдоосу жана көмөгү менен, союздун коломтосундагы касиеттүү отту өчүртпөй, аны күнү бүгүнкүдөй сактап калды.

Алымбеков, ириде, өзүнүн жагымдуу лирикасынын касиети менен поэзия сүйүүчүлөрдүн табитин таап, алардын купулуна толо алды. Муну – анын “Ырдалып бүтпөйт махабат”, – аттуу жыйнагы айкын чагылдырып турат. Өз кезинде, ал жарык көрөөр замат, окурмандар тарабынан мээримдүү кабыл алынып, үстөлдүн үстүндөгү китепке айланып кеткени маалым. Белгилүү композитор Каныкей Эралиева ага музыка жазып, ал улан-кыздардын сүйүктүү ырына б.а. хитке айланып, бүгүнкү күнгө чейин концерт, кечелерде, телерадиоберүүлөрдө байма-бай аткарылып келүүдө.

“Арзуудан жүрөк тазарат,
Арзуудан өмүр наз алат.
Армандуу дүйнө кимде жок?
Айтылып бүтпөйт, махабат”.

Ооба, бул – кашкайдан талашсыз чындык!

Надырбек – ажы кийинки кездерде диний көйгөйлөргө көбүрөөк көңүл бөлүп, бул багытта калкыбызга бир нече маанилүү жана пайдалуу чыгармаларды сунуштады. Адегенде, Мухаммад (Ага Алланын ырайымы жана саламы болсун) пайгамбардын жүздөгөн хадистерин кыргызчага поэзия тилинде которуп чыкты. Баш көтөрбөй, такай иштеп отуруп, Ыйык Куранды да эне тилибизге оо-

дарууга үлгүрдү. Бул – капиталдык деңгээлдеги чоң эмгек алымча-кошумчасы, орун алган айрым мүчүлүштүктөрдү оңдоп чыгуу жолу менен, туура жети мертебе кайрадан басылып чыкты. Ушул – өткөрө татаал, түйшүктүү жана машакаттуу ишти котормочу:

“Алты миң ашуун аятты,
Жүрөгүмдөн өткөрдүм.
Алты миң жолу толгонуп,
Азаптуу ишке бет келдим.

Которбодум Куранды,
Жок үчүн менин эрмегим.
Талабын окуп Кудайдын
Тазарса дедим, эл-жерим.
Кемчилик кетсе, кечиргин,
Мен деле, сендей пендемин”, – деп ымандай сырын жашырбайт. Өзүнүн мындай аракети менен, ал адамдарды ыйман-ынсапка, абийирдүүлүккө, руханий тазалыкка, Жаратканга ишенүүгө, ата салтын аздектөөгө үндөйт.

Акындын жемиштүү адабий ишмердигиндеги орчундуу орунду – анын “Жеңиш – сабырдан кийин” – деген көлөмдүү (530 бет) мемуардык, даректүү баяндамасы ээлеп турат. Биздин баамыбызда, мемуардын эң башкы артыкчылыктарыны бири – анын тили. Не дегенде, ал жандуу, жатык, бай, элпек, куюлушуп турган ширелүү элдик тил менен иштелип чыккан.

Надырбек – ажы дүйнөтаанымы, көз карашы менен сезими өтө күчтүү инсан катары, бүгүнкү космикалык ылдамдыкта өтүп жаткан

учкул мезгилди:

«Кайткан жаш кайрылбаган

таанышыңдай,
Кара тоонун карайган камышыңдай.
Жыты качкан чөптөрдү шуудуратып,
Жыландардын сойлогон дабышыңдай», – деп сыпаттайт.

Н.Алымбековдун эмгектик ишмердигинин, табигый акындык талантынын акыбети кайтып, биздин улуттук поэзиябызга кошкон салмактуу салымы мамлекет, өкүмөт, коомчулук тарабынан калыс жана акыйкат баага татып, ага «Кыргыз эл акыны» жана «Манас» ордени ыйгарылды. Анын ырлары кыргыз поэзиясынын алтын корунан өзүнүн энчилүү ордун ээлеп, болочок муундар үчүн түбөлүккө сакталып кала бермекчи.

Баса, анын «Жеңиш – сабырдан кийин» темасындагы мемуардык баяндамасы жети ирет кайрадан жарык көрүп, менин котормодо биринчи сапар орус тилинде, автордун 80 жылдык салтанаттуу мааракесине карата басылып чыккан.

Улуттук интеллигенциябыздын көч башында келе жаткан элибиздин кадырман атуулуна узак өмүр, куунак көңүл, көп кырдуу чыгармачылык, коомдук, тарбиялык ишмердигиндеги күрдөөлдүү жаңы бийиктиктерди чын дилден каалап кетебиз!

Тилектеш ИШЕМКУЛОВ,
КРдин маданиятына
эмгек сиңирген ишмер

Вера БЕДЕЛБЕК,
Баатырбек СОПУБЕКОВ,
“Кыргыз Туусу”

Облустун макроэкономикалык абалы

Облустун социалдык-экономикалык өнүгүүсүн камсыздоо максатында, КРнын Президентинин Жалал-Абад облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн аппараты, раймаадминистрациялар, мэриялар, мекеме-уюмдар, ишканалар, ишкерлер жана айыл аймактары менен биргеликтеги уюштуруу иштеринин натыйжасында облуста 2023-жылда салыштырма баада: өнөр жай продукциясынын көлөмү – 108,8%; айыл чарбасынын өсүү темпи салыштырмалуу баада – 101,8%; негизги капиталга инвестицияларды тартуу – 91,8%; автотранспорт менен жүк ташуу – 109,6%; жүргүнчүлөрдү ташуу – 105,9%; рыноктук кызматтардын көлөмү – 113,9%; чекене товар жүгүртүү – 111,6%; акылуу кызмат көрсөтүү – 104,3%га аткарылган.

Өнөр жайынын көрсөткүчү

2023-жылы Жалал-Абад облусу боюнча 52666,1 млн. сомдук өнөр жай продукциясы өндүрүлүп, физикалык көлөмдүн индексинин өсүү темпи 108,8%, жалпы республиканын көлөмүнөн облустун үлүшү – 10,9% түздү.

Тоо-кен тармагында 28657,3 млн. сомдук продукция өндүрүлүп, физикалык көлөмдүн индекси 101,1%, же болбосо жалпы өнөр жай тармагынын продукциясынын ичинен 54,4% түзөт. Алсак, тоо-кен тармагы боюнча көмүр казып алуу – 185,2%, чийки мунай затты жана жаратылыш газын өндүрүүнүн физикалык көлөмүнүн индекси – 102,6% жана түрдүү тоо-кен тармагы – 148,8%га аткарылды. Ал эми, темир кендерин казуу – 99,0%га камсыздалды. Нефти мунай затын жана жаратылыш газын өндүрүү 2023-жылда 10247,3 млн. сомду түздү. Нефтини өндүрүү көлөмү 291,6 миң тонна болду. Көмүр өндүрүүдө 355118,8 тонна көмүр казылып алынды.

Кайра иштетүү тармагында 10780,8 млн. сомдук продукция өндүрүлүп, анын ичинен тери жана териден жасалган буюмдарды өндүрүү – 101,3%, өнөр жай кийимдерин өндүрүү – 114,9%, мунайзат, кокс продуктуларын өндүрүү – 112,3%, жыгачты иштетүү жана жыгачтан буюмдарды жасоо – 101,5%, башка металл эмес минералдык продуктыларын өндүрүү – 135,3%, электр жабдууларын, электрондук жана оптикалык жабдууларды өндүрүү – 116,5%, резина жана пластмасса-сын өндүрүү – 110,2%, түрдүү өнөр жайдын башка тармактары – 148,0%га аткарылды. Ал эми, тамак-аш азыктарын өндүрүү, ичимдиктер менен тамеки – 88,2%, химия өндүрүшү – 64,2%, текстиль жана тигүү – 94,7%га камсыздалды.

Электр энергиясы, газ, буу, кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу) тармагында 12906,3 млн. сомдук продукция өндүрүлдү, бул көрсөткүч өнөр жай тармагынын жал-

пы өндүрүлгөн продукциясынын көлөмүнүн 24,5%ын түзөт. Анын ичинен электр энергиясын өндүрүү – 100,9%, электр энергиясын жеткирүү – 118,5%, электр энергияны кайра бөлүштүрүү – 115,0%га аткарылды. Ал эми газды өндүрүү, кайра бөлүштүрүү – 83,9%ды, пар жана кондицияланган аба менен камсыз кылуу – 74,2%ды түздү. Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана экинчи ирет сырьёну алууда 321,6 млн. сомдук продукция өндүрүлдү.

Ишке берилген ири инвестициялык долбоорлор

Чаткал районунун Каныш-Кыя айыл аймагынын “Жамгыр” участкасында “Вертекс Голд Компани” ЖЧКсы тарабынан жаңы алтын ылгоочу фабрикасы ишке берилип, 137 жумуш орун түзүлдү. 10 айда жалпысынан 247,1 кг алтын өндүрүлдү. Сузак районуна караштуу Ырыс айыл өкмөтүнүн Сасык-Булак участкасындагы 2 га жер аянты “Умут и Ко” ишканасына берилип, сүт заводу курулуп, анда 60 жаңы жумуш орундары пайда болду. Өндүрүштүн көлөмү суткасына 100,0 тоннаны түзөт.

Базар-Коргон шаарына караштуу Падачы участкасында мурда токтоп калган кыш заводунун ордуна “Карагат” ЖЧКсынын базасында “Кыргызиндустрия” ААК жана “Карагат” ЖЧКсынын катышуусунда “Кыргызкыш” ЖЧКсы уюшулуп, кубаттуулугу суткасына 15000 даана бышкан кыш чыгаруучу завод курулуп, май айынан баштап бышкан кыш өндүрүлө баштады. 26 жаңы жумушчу орун түзүлдү. Жалпы тартылган инвестициянын көлөмү 46 млн. 500 миң сом. Анын ичинен 23 млн. 810 миң сом “Карагат” ЖЧКсынын салымы жана 22 млн. 690 миң “Кыргызиндустрия” ААКнын салымын түзөт.

Ала-Бука районунда таштандыны кайра иштетүүчү ишкана курулуп, ноябрь айында пайдаланууга берилди. Долбоордун бюджетти 22 млн. 546 миң 872 сомду түзүп, Ала-Бука айыл өкмөтүнүн жергиликтүү бюджетти тарабынан 3,5 млн. сом, Жалал-Абад өнүктүрүү фонду тарабынан 18,0 млн. сом каралган жана 1,0 млн. сом өздүк салым болуп эсептелет. Аксы районунун Кара-Жыгач айыл аймагында 0,15 га жер аянтына 200 орундуу тигүү цехин курууга айыл өкмөтү тарабынан 0,15 га жер аянты бөлүнүп берилип, курулуш иштери толук аяктап, учурда шаймандарды сатып алуу алдында турат.

ЕАЭБ талаптарына (К-4, К-5) жооп берген АИ-92, АИ-95 маркасындагы бензинди чыгаруу үчүн “Кыргыз Петролеум Компани” “Кыргызнефтегаз” ААК нефтини кайра иштетүү заводунун өндүрүшүн модернизациялоо иштери башталды. Учурда ТЭН иштелип чыгып, каржылоо булактары аныкталууда. Сузак районунун Барпы айыл аймагында “Орис НПЗ” ЖЧКсы тарабынан долбоордук бюджетти 255 млн. сомду түзгөн мунайды кайра иштетүүчү, ЕАЭБ талаптарына ылайык, АИ-92, АИ-95 маркасындагы жана битум чыгаруучу заводдун курулушу толук аяктап, ишке берүү алдында турат.

Ошондой эле облуста 23 орто жана чакан ГЭСтерди куруу боюнча долбоорлор даярдалып, 7 чакан ГЭСтердин курулуштары кызуу жүрүп жатат. Анын ичинен 4 чакан ГЭСтердин курулуштары аяктап, 2 мини ГЭС ишке берилди. Аксы районунун Кашка-Суу айыл аймагынын Тосту айылындагы чакан

Жалал-Абад облусунун ыйгарым укуктуу өкүлү
Абсаттар СЫРГАБАЕВ:

“Ири инвестиция долбоорлор ишке а

Ачылышты

на башка жеке менчикке – 19520,7 млн. сом капиталдык инвестициялар тартылып, бул жалпы тартылган көлөмдүн 67,3%ын түздү.

Ачылган ишканалар, түзүлгөн жумуш орундар

2023-жылы облустун аймагында 1402 ишкана ачылып, анын эсебинен 5571 жаңы жумуш орундары түзүлдү. Бул көрсөткүч 2022-жылга салыштырмалуу 549 ишканага жана 2128 жумуш орундарына жогору болду. Анын ичинен өнөр жай тармагында 301 ишкана (жумуш орду 2465), айыл чарбасында 157 (жумуш орду 560), соода сатыкта 480 (жумуш орду 1013), кызмат көрсөтүү тармагында 384 (жумуш орду 1170), курулуш кызматында 26 (жумуш орду 293), транспорттук кызматында – 54 (жумуш орду 70).

автожолдорду реабилитациялоодо “Бишкек – Ош” автожолунун «Жалал-Абад – Маданият» 507–574 км участкасын реабилитациялоо долбоору боюнча “Аз Вирт” ЖЧКУ тарабынан бекитилген графикке ылайык сугат суу өткөрүүчү куурлардан жалпы 183 жана 9 даана көпүрөнүн курулуш иштери аяктап, 67 км аралыгына асфальт төшөө иштери толук бүткөрүлдү. “Бишкек – Ош” автожолунун Токтогул районундагы 246 км участкасында кар көчкүлөрүнөн коргоочу галарейанын курулушу аяктап, пайдаланууга берилди.

Ошондой эле ички жолдорго, көчөлөргө баардыгы болуп 204 км же 2022-жылга салыштырмалуу 63 кмге, ал эми 2021-жылга салыштырмалуу 123 кмге көп асфальт төшөө жумуштары аткарылган. Анын ичинен: республикалык бюджеттин каржылоосу менен – 128 км; жергиликтүү бюджеттен – 64 км; райондук өнүктүрүү фонддордун жана демөөрчүлөрдүн жардамы менен – 12 км асфальт төшөө жумуштары аткарылды.

Облустун аймагында калкты таза суу менен камсыздоо программасына ылайык жалпысынан 38 айылда жана 3 шаарларда Европа Реконструкциялоо өнүктүрүү Банкынын, Ислам өнүктүрүү Банкынын (6 айыл) жана республикалык бюджеттин (32 айыл) каржылоосундагы долбоорлор боюнча иштер жүргүзүлүүдө. Эгерде 2021-жылы облустун 5 калктуу конуштарында таза суу программасы боюнча курулуш иштери толук аяктап, ишке берилген болсо, 2022-жылы 22 айылда, 2023-жылы 10 айылда курулуш иштери аяктап, пайдаланууга берилди.

Көрсөтүлгөн жардамдар

2024-жылдын 1-январына карата республикалык бюджеттин каражатынан аз камсыз болгон үй-бүлөлөргө мамлекеттик жөлөкпүлдөр 97629 адамга, социалдык жөлөк пулдар 21557 адамга

ГЭС, Сузак районунун Ленин айыл аймагынын Айгыр-Жал участкасындагы Көк-Арт сайындагы чакан ГЭС ишке берилди.

Долбоорлордун алкагындагы иштер

Тогуз-Торо районунда “Макмал Голд Компани” ЖЧКсы тарабынан инвестициялык келишимге ылайык кубаттуулугу күнүнө 30 баш ири мүйүздүү малды, 100 баш майда жандыктарды союп, этти кайра иштетүүчү ишкана 2023-жылдын май айында пайдаланууга берилди. Анда 15 жаңы жумуш орун түзүлдү. Ала-Бука районунун Ак-Коргон айыл аймагынын Кызыл-Көл участкасында “Бай-Талаа” соода-логистикалык борборун куруу үчүн 20,0 га жер аянты трансформацияланып, учурда 1-этабынын 4,0 млн. АКШ долларын түзгөн же 95% курулуш иштери аткарылып, 2-этабынын курулушу башталды. Долбоорду ишке ашыруу менен 1000 жаңы жумуш орду пайда болот.

КР Президентинин Жалал-Абад облусундагы өкүлүнүн аппараты жана Наманган облусунун «Art Soft Holding» (Арт Софт Холдинг) компаниясы ортосунда Ноокен районунда Арал айыл аймагындагы 20 гектар аянтка пахта текстиль кластерин түзүү менен биргелешкен ишканаларды куруу боюнча келишим түзүлдү. Долбоордун наркы 31,0 млн. АКШ доллары. Бүгүнкү күндө 20 гектар жер тилкеси толугу менен трансформацияланып, “Арт Софт кк” жаңы ишканасы мамлекеттик каттоодон өттү. КР Министрлер Кабинетинин ушул жылдын 6-июнундагы №296 токтомунун негизинде “АРТ СОФТ КГ” ЖЧКна мөөнөттүү пайдалануу укугунда 49 жылдык мөөнөткө 20 га участогу берилди. Долбоордун ТЭН (техникалык экономикалык негиздери) иштелип чыкты. Жакында Ноокен райондук мамлекеттик администрациясы, “Арт Софт КГ” ААК жана “SASSA GROUP” компаниясы менен биргеликте инвестициялык колдоо көрсөтүү тууралуу үч тараптуу келишимге кол коюлду.

КР Президентинин Жалал-Абад облусундагы өкүлүнүн аппараты жана Россия Федерациясынын «АБ ЭНЕРГО» компаниясынын ортосунда Кара-Тыт көмүр кенин иштетүү (долбоордун наркы 78,8 млн. АКШ долл.), 660 МВт көмүр жылуулук электр станциясын куруу (долбоордун наркы 2,26 млрд. АКШ долл.) тууралуу инвестициялык долбоорлорду ишке ашыруу боюнча келишим түзүлдү.

КР Президентинин Жалал-Абад облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн аппараты менен Россия Федерациясынын “ЮНИФРОСТ” ЖЧКнын жана Россия-Кыргыз өнүктүрүү фондунун ортосунда Жалал-Абад облусунда балык чарбасын түзүү боюнча инвестициялык

долбоорду иштеп чыгуу жана ишке ашыруу жөнүндө үч тараптуу макулдашууга кол коюлду. Долбоордун наркы 100,0 млн. АКШ доллары.

Айыл чарбасынын көрсөткүчү

2023-жылда облус боюнча айыл чарбасынын, аңчылык жана токой чарбасында өндүрүлгөн дүң продукциянын көрсөткүчү 71727,3 млн. сом болду. Жалпы республикада өндүрүлгөн айыл чарба продукциясындагы облустун үлүшү – 18,9% түзөт. Мал чарба продукцияларын өндүрүүдө эт (тирүүлөй салмакта) – 73965 т., сүт – 372896 т., жумуртка – 77134 миң даана, жүн – 2396 т. өндүрүлдү.

Жазгы талаа жумуштарын оруп-жыйноо облус боюнча 2023-жылда бардык дан эгиндери 65984 гектардан – 280829,7 т. дан тазаланган салмакта жыйналып, өткөн жылдын тийиштүү мезгилине салыштырмалуу 8299,1 тоннага көп жыйналды. Анын ичинен: буудай – 46966,4 т., арпа – 24082,9 т., дандык жүгөрү – 209729,8 т., пахта – 34061,4 т. жыйналды.

Май өсүмдүктөрү – 5543,3 тонна, картошка – 127389,7 т., жашылчанын дүң жыйымы – 327151,6 т., азык-түлүк бакча өсүмдүктөрүнүн дүң жыйымы – 94339,4 т., мөмө-жемиш – 42643 т., жүзүм – 1042,2 т. жыйналды.

Тартылган инвестициялар

2023-жылы облус боюнча 28990,4 млн. сомдук капиталдык инвестициялар тартылды, бул өткөн жылга салыштырмалуу 91,8%ды түздү. Жалпы республиканын негизги капиталга инвестицияларды тартуу көлөмүнөн облустун үлүшү – 17,2%ын түзөт. Ички инвестиция тартуунун жалпы көлөмү 19901,3 млн. сомду түздү. Анын ичинен: Республикалык бюджеттен – 6047,6 млн. сом, ишканалардын жана уюмдардын эсебинен – 4389,9 млн. сом, жергиликтүү бюджеттен – 1225,7 млн. сом, калктын жана башка каражаттардын эсебинен – 7206,1 млн. сом ж.б. Сырткы инвестицияларды тартуунун көлөмү 9089,0 млн. сомду түздү. Анын ичинен: Чет өлкөлүк кредиттен – 5899,2 млн. сом, тике чет өлкөлүк инвестициялардан – 259,9 млн. сом, чет өлкөлүк гранттан жана гуманитардык жардамдар – 2929,9 млн. сомду түздү.

2023-жылдагы капиталдык салымдар негизинен экономиканын төмөнкү тармактарына сарпталды: Мамлекеттик менчикке 9469,7 млн. сом тартылып, капиталдык инвестиция тартууда жалпы көлөмдүн 32,7%ды түзөт, тактап айтканда, өткөн жылга салыштырмалуу 254,1 млн. сомго көп тартылган. Акционердик коомдор жа-

Жеке менчик турак жайларды куруу үчүн калктын эсебинен 4652,3 млн. сом жумшалып, облуста 2168 турак үй ишке берилип, 2022-жылга салыштырмалуу 112,7% түздү, же болбосо 245 турак үйгө көп курулган. Атап айтсак, Ала-Бука районунда – 370, Аксы районунда – 433, Базар-Коргон районунда – 166, Ноокен районунда – 262, Сузак районунда – 349, Токтогул районунда – 102, Тогуз-Торо районунда – 70, Чаткал районунда – 54, Жалал-Абад шаарында – 241, Таш-Көмүр шаарында – 86, Майлуу-Суу шаарында – 8 жана Кара-Көл шаарында – 27 турак үйлөр бүткөрүлдү. Жалпы пайдалуу аянты 224145 чарчы метрди түзүп, өткөн жылга салыштырмалуу 12795 чарчы метрге көп, же 106,1% түздү.

2023-жыл ичинде 18 спорттук объект, анын ичинен Жалал-Абад шаарында демөөрчүлөрдүн эсебинен “Барселона” футболдук клубу, Базар-Коргон районунда 1 спорт комплекс, 9 кичи футбол аянты (Аксы – 1, Ноокен – 2, Базар-Коргон – 1, Токтогул-2, Тогуз-Торо району – 2, Кара-Көл – 1), 5 спорт зал (Ала-Бука району – 1, Ноокен району – 2, Сузак районунда – 1, Токтогул – 1), Сузак районунда 1 спорт аянты, Чаткал районунда 1 тренажердук зал пайдаланууга берилди.

Жолдорду оңдоо, калкты таза суу менен камсыздоо

Облустун аймагында үзгүлтүксүз транспорт байланышын камсыздоо,

3252810,52 миң сом, социалдык жеңилдиктер үчүн берилүүчү акчалай компенсациялар 5718 адамга 144991,0 миң сом берилди.

2024-жылдын 1-январына карата калктын жалпы саны 1311007 адам болуп, 246395 кожолукту түзүп, анын ичинен 53303 кожолук жакыр болуп катталган. Облус боюнча жакырчылыктын деңгээли 21,6%ды түзүп, 3596 кожолук жакырчылыктан чыгарылган.

Министрлер Кабинетинин токтомунун негизинде жакырчылыктан чыгуу боюнча түзгөн бизнес-пландарынын сапаттуулугуна карап, жалпы 600 үй-бүлө тандалып алынып, 100 000 сом социалдык жардам катары берилип, жакырчылыктан чыгарылган. Бекитилген жетекчилер тарабынан ар бир социалдык контракттын негизинде социалдык жардам алган үй-бүлөлөрдүн иш-аракеттери менен жеринде таанышып, дыйкандар үчүн айыл өкмөт тарабынан (ФПС) жер аянттары берилип, кеңештер берилип келе жатат.

Ошондой эле, Министрлер Кабинетинин №40-т тескемесинин негизинде, жалпы 3407 аз камсыз болгон үй-бүлөгө 100,000 сомдук сертификаттар тапшырылды. Сузак районунун Кызыл-Туу айыл өкмөтүндөгү Мундуз айылында Орток-Сай участкасында “Ассафа” кайрымдуулук фонду тарабынан 100, жеке ишкерлер тарабынан 5, Ноокен районунун Масы айыл өкмөтүндө 11 аярлуу үй-бүлөгө турак жай курулуп, жалпы 116 үй пайдаланууга берилди. Сузак районундагы Кызыл-Туу айыл өкмөтүндөгү Ак-Баш айылындагы “Ассанабил” кайрымдуулук фонду тарабынан 26 аярлуу үй-бүлөгө турак жай курулуп жатат.

● Көгүлтүр отунган өтөөрү жок

«Товарная» газ жеткирилди

«Газпром Кыргызстан» Бишкектеги «Товарная» калктуу пунктуна жаратылыш газын берди. Иш-чарага Бишкек шаардык кеңешинин төрагасы Куванычбек Конгантиев, вице-мэр Жыргалбек Шамыралиев, «Газпром Кыргызстан» компаниясынын башкы директорунун орун басары Арзымат Алдаяров катышты.

2023-жылы «Ак-Тилек», «Ак-Тилек-2», «Ак-Тилек-Турбаза», «Ала-Арча», «Жогорку Көк-Жар» конуштары, Селекция айылы жана Новопавловка газдаштыруу «Газпром Кыргызстандын» келиши менен гана мүмкүн болду.

Жаңы жыл алдында жаратылыш газы берилген биринчи калктуу конуш «Товарная» болду. Өткөн кылымдын 50-жылдарында түптөлгөнүнө карабастан, бул районду газдаштыруу «Газпром Кыргызстандын» келиши менен гана мүмкүн болду.

Асылжан Масымканова, №6 кварталдык комитеттин төрайымы:

«Мында 248 түтүн бар, болжол менен 1000 адам жашайт. Биз районубздун газдаштырылышын көпкө күттүк, бул арманыбыз ишке ашканына шаар-

дык кеңештин депутаты Куванычбек Конгантиевге жана «Газпром Кыргызстан» компаниясына ыраазыбыз».

Куванычбек Конгантиев, Бишкек шаардык кеңешинин төрагасы:

«Түтүн жана экология көйгөйлөрүнө байланышкан акыркы окуялардан улам «Газпром Кыргызстан» компаниясы аларды чечүүдө маанилүү ролду ойнойт. Жогорку Кызыл-Аскер эми шаардын чет жакасы эмес, анын борборуна айланууда. Бул чындыгында жергиликтүү тургундар үчүн чоң бакыт жана өзүмдүн атымдан "Газпром Кыргызстан" компаниясына ыраазычылыгымды билдирем».

Компаниянын инвестициялык долбоорунун алкагында дээрлик 3 км газ бөлүштүрүүчү тармак курулган. Жакынкы убакта жаратылыш газы «Бакай-Ата»,

«Төкөлдөш», «Попеновка» калктуу конуштарына, ошондой эле Новопавловка айылынын калган тилкелерине берилет.

Жалпы жонунан 2023-жылы 215 км газ бөлүштүрүүчү тармак курулуп, 40 миңден ашык адам газ менен камсыз болду.

Бишкек шаарынын вице-мэри Жыргалбек Шамыралиев жаңы райондорду газдаштыруунун маанилүүлүгүн баса белгилеп, өлкөнүн энергетикалык инфратүзүмүн модернизациялоого кошкон салымы үчүн «Газпром Кыргызстанга» ыраазычылык билдирди.

«Товарная» районунун 230 түтүнү газга кошулгандыктан, болжол менен 900 тонна көмүр жагуудан арылсак болот, демек, бүтүндөй шаардын экологиясын жакшыртууга өбөлгө түзүлөт»,

– деди вице-мэр.

Жаратылыш газын колдонуу, айрыкча энергетикалык кризис шарттарында, кара түтүнгө каршы күрөшүүдө маанилүү кадам катары каралат. «Газпром Кыргызстан» компаниясынын башкы директорунун орун басары Арзымат Алдаяров мындай дейт:

«Өкмөт, мамлекеттик органдар тарабынан көрүлгөн чаралардын жана маркетингдик маалымат кампанияларынын аркасында акыркы мезгилде кожолуктардын газга кошулушу кыйла ылдамдады. Баса белгилей кетчү жагдай, газдаштырылган үйлөрдө откандардын орнотуу пайызы 35-40%дан 2023-жылы 80%га чейин өскөн. Бул экологияга оң таасирин тийгизет, анткени жаңы кошулуулардын дээрлик 80%ы дароо газ отказанын ишке киргизүүдө».

«Газпром Кыргызстан» иштеп баштаган мезгилден бери 1250 чакырымдан ашык газ бөлүштүрүүчү тармак курулуп, 53 конуш газ менен камсыздоонун бирдиктүү системасына кошулган. Компания ушул темпте – жылына 250дөн 300 чакырымга чейин газ бөлүштүрүүчү тармак курууну улантуу ниетин билдиришти.

● Күн тартибинде

Ат майдан тууралуу ача сөздөр кайдан чыкты?

Болотбек ТАШТАНАЛИЕВ,
“Кыргыз Туусу”

Бишкек шаарындагы “Аккула” ат майданы авариялык абалда турат. Өзгөчө Кыргыздар министрлигинин 2020-жылы чыгарган тиешелүү тыянагында ат майданын имараттары жана темир курулмалардын техникалык абалы бүгүнкү коопсуздук талаптарына жооп бербейт жана жарандар үчүн кооптуу экендиги тууралуу бүтүм бар. Бир сөз менен айтканда, ат майданга майрамдарга ат оюндарын уюштуруп, адамдарды киргизүүгө болбойт.

Өткөн жылы Президент Садыр Жапаров “Аккула” ат майданында пландан тышкары болуп, анын аянычтуу абалы менен таанышкан учурда, ат майданын шаардын сыртына көчүрүп, анын ордуна мугалимдер жана врачтар, мамлекеттик кызматкерлер үчүн көп кабаттуу үйлөрдү куруу жана ал үйлөрдү ипотекалык кредиттөө жолу аркылуу берүү идеясы айтылган. Ошону менен бирге мамлекет башчысы жаңы заманбап ат майданды куруу үчүн жер участкан бөлүү тууралуу сунуш киргизүүнү тапшырган.

Жаңы ат майдан курула турганы өткөн жылы октябрь айында Көк бөрү федерациясы өткөргөн жыйында да кабарланып, анда Эл аралык көк бөрү ассоциациясынын төрагасы аэропорт жактан 210 гектар жер сатылып алынып, 20 миң орундуу заманбап ат майдан

салына турганы, анын долбоору чийилип бүткөнү тууралуу билдирген. Жаңы жылга чейин курулуш иштери башталып калса деген ниет айтылган.

1947-жылы курулган “Аккула” ат майданын шаардын сыртына көчүрүү маселеси капкачан эле бышып жетилген. Неге дегенде, 60 гектарды ээлеген ат майдан долбоорлонууп жана курулуп жатканда, ал аймак чындыгында шаардын чет жагында болгон. Арийне, жылдар өтүп, шаар калкынын саны өсүшү жана көп кабаттуу жана жер үйлөр массалык түрдө түшө башташы менен “Аккула” ат майданы орун алган аймак шаардын чок ортосу болуп калды.

Анысынан да кызыгы, Бишкек шаарында иштеген калк үйгө жетпей же үй салуу үчүн жер участкана жетпей жүргөндө “Аккула” ат майданында жылына бир же эки жолу, майрамдарга ка-

рата ат оюндары өтпөсө, калган убакта каңгырап бош жана ат майданга тиешелүү 60 гектардын канча бир гектарын атканалар ээлеп, азыркы байбачалардын аттары багылат. Ошол эле учурда бишкектиктердин үйгө болгон муктаждыгын канааттандыруу үчүн шаардын жака белиндеги айдоо аянттары да өзүмдүк үй салуу үчүн берилип кетти. Адатта, дүйнөлүк шаар куруу маданиятынан алсак, кандай болгондо да айдоо жерлер өзүмдүк үй куруу үчүн четинен кетилип берилбейт. Себеби, азык-түлүк коопсуздугу биринчи орунда турат. Шаар үчүн айдоого жараксыз адырлуу бөксө тоолор ылайыкташтырылат. Боордош Түркияны алсак, Стамбул, Анкара сыяктуу чоң шаарлары адырларда, бөксө тоолордо, дөбөлөрдө орун алган.

Кыскасы, ат майданды шаардын сыртына көчүрүү тууралуу мамлекет башчы-

сынын демилгеси коомчулук тарабынан колдоого алынган. Болгону бул долбоорду ишке ашыруу калды. Биздин оюбузча, жаңы ат майдан Орто-Сай айылынын түштүк капталындагы адырлуу бөксө тоого көчүрүлсө жакшы болмок. Себеби, тоолор ат бакканга да, таптаганга да, шаардыктар барып ат оюндарын көрүп эс алуусу үчүн да абдан ыңгайлуу. Абасы да таза.

Арийне, 23-январда Ленин райондук маммминистрациясынын башчысы Бишкек шаардык кеңешинин өз алдынча башкаруу жана коомдук уюмдар менен иштөө боюнча туруктуу комиссиясынын жыйынында “Аккула” ат майданы бузулуп, анын ордуна жаңысы салына турганын билдирди. Бирок, арадан эки саат өтпөй Бишкек мэриясынын басма сөз кызматы акимдин маалыматын четке кагып, учурда ат майданды шаардын чегинен сыртка чыгаруу маселеси иштелип жатат деп маалымат таратты. Президент өзү ат майданды шаардын сыртына көчүрүү, аерге врачтар, мугалимдер үчүн көп кабаттуу ипотекалык ыкмада бериле турган көп кабаттуу үйлөрдү демилгелеп жатса, эки ача сөз кайда чыкты деген суроо жаралат?

Эске салсак, эски ат майдандын ордуна жаңысын куруу эски бийликтин идеясы. С.Жээнбеков бийликке келгенден көп өтпөй “Аккула” ат майданынын ордуна жаңысын куруу тууралуу сөз болуп, ат майдандын жаңы эскизин иштеп чыгууга конкурс жарыяланып, жеңүүчү да аныкталган. Жеке тараптарга мамлекет менен бирдикте жаңы ат майдан куруу сунушталган. Эски бийликтин кетиши менен бул долбоор башы ачылбаган бойдон калган.

Эл камы

Өзгөндө мамлекеттик үч дарыкана ачылды

Айгерим КАЧКЫНБЕКОВА,
“Кыргыз Туусу”

Дарыканалар Өзгөн, Мырза-Аке жана Куршабда ачылганын Саламаттык сактоо министрлигинен билдиришти.

Анда турмуштук маанилүү дары-дармектердин тизмесине кирген 1500дөй дары-дармек бар. Калк аларды жеке дарыканаларга караганда 10-15% арзан сатып ала алат. Мамлекеттик дарыканаларды ачуунун негизги максаты – калктын жеткиликтүү дары-дармекке байланыштуу көйгөйлөрүн чечүү.

Эми Өзгөн районунда жалпы алганда 4 мамлекеттик дарыкана иштейт. Ал эми республика боюнча мамлекеттик дарыканалардын саны 58ге жетти.

Считать недействительным

Утерянное свидетельство налогоплательщика ИП код ОКПО 29792631 от 09.01.2017 года, ИНН 11210198401435 на имя **Казакбай кызы Марифа** считать недействительным.

Жараксыз деп табылсын

Мамараимова Дилфуза Абдуллаевна таандык Кара-Суу районунун Нариман айыл өкмөтүнө караштуу ВЛКСМ айылында жайгашкан үйдүн (идент. коду: 5-04-11-1004-0496) берилген сериясы: “Ч”, №946680 сандуу мамлекеттик актысы жана техникалык паспорту жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Мамлекеттик салык кызматынын Ош шаардык башкармалыгы тарабынан жеке ишкер **Омарова Анаргул Азизбековна** берилген ИНН: 11411199500215 сандуу мамлекеттик каттоо карточкасынын түп нускасы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Аданов Асамидин Камаловичке таандык Кара-Суу районунун Кашкар-Кыштак айыл өкмөтүнүн 11.11.2015-жылы чыккан чечиминин негизинде берилген Жар-Ооз айылында жайгашкан жер тилкенин (идент. коду: 5-04-07-1005-0321) сериясы: “Ч” №618844 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Мамаев Жээналиге таандык Кара-Суу районунун Мады айыл өкмөтүнө караштуу Тээке айылында жайгашкан үлүш жердин (идент. коду: 5-04-10-0027-0303) 22.08.1994-жылы берилген сериясы: №2350-07 сандуу күбөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Мелис Абакиров

Кыргыз эл жазуучусу, котормочу, III даражадагы “Манас” орденинин ээси **Мелис Абакиров** 84 жашында акка моюн сунду. 1963-жылы мугалимдик кесипти аркалаган М.Абакиров кийин Тоң райондук “Эмгекчил” гезитинде, андан соң “Ленинчил жаш”, “Советтик Кыргызстан” гезиттеринде эмгектенген, Улуттук Жазуучулар союзунун катчылык кызматын да аркалаган. Л.Н.Толстойдун, Х.Хименестин, О.Шестинскийдин, Арпад Генцтин жана башкалардын чыгармаларын кыргызчалаган жазуучунун “Жаштык рапсодиясы”, “Жинди Сабыр”, “Канталамай”, “Чоң энемдин жомогу”, “Алмалуу бак”, “Алчалуу төр”, “Көкөй кести”, “О, опаасыз, опаасыз дүйнө”, “Барымта” сыяктуу аңгеме, повесть, романдары жарык көргөн. Мындан сырткары анын орус жана башка тилдерде да китептери чыгып, өз окурмандарын тапкан.

“Кыргыз Туусу” басма үйүнүн жамааты жазуучу

Мелис АБАКИРОВдун

дүйнөдөн мезгилсиз кайткандыгына байланыштуу үй-бүлөсүнө, туугандарына терең кайгыруу менен көңүл айтат.

Жараксыз деп табылсын

Мамлекеттик салык кызматынын Ош шаардык башкармалыгы тарабынан жеке ишкер **Кадыров Шкурулло** берилген ИНН: 22608195700143 сандуу мамлекеттик каттоо карточкасынын түп нускасы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Абдивалиева Буайшахонго таандык Араван районунун Төбө-Коргон айыл өкмөтүнө караштуу Жаңы-Жол айылындагы Э.Насиров көчөсүндөгү №10 үйдүн (идент. коду: 5-02-05-0011-0152) 20.12.2023-жылы берилген сериясы: “Ч”, №1228445 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Рустамов Мусага таандык Араван районунун Чек-Абад айыл өкмөтүнө караштуу Көчүбаев айылындагы Төлөйкөн көчөсүндөгү №34 үйдүн (идент. коду: 5-02-07-0008-0026) 19.08.2022-жылы берилген сериясы: “Ч”, №1114190 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Аблакимов Абдиваит Абдивасиловичке таандык Кара-Суу районундагы Нариман айыл өкмөтүнө караштуу Зарбдор айылында жайгашкан турак жайдын (идент. коду: 5-04-11-1013-1224) 17.11.2020-жылы берилген сериясы: Ч, №953065 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

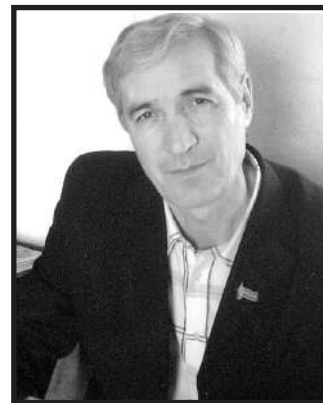
Омурзаков Нурмамат Насировичке таандык Өзгөн районунун Алтын-Булак айыл өкмөтүнө караштуу Чечебай айылынын Чожоев көчөсүндөгү үйдүн (идент. коду: 5-06-19-1006-0054) сериясы: “Ч” №544464 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Считать недействительным

Утерянное свидетельство на 5,91 га земельной доли на имя **Бакирова Азамата Джапаровича** по адресу: с.Кичи –Өрүктү, Тюпского района, идент. код 2-05-04-0001-0019, уч. 709 считать недействительным. **ЖТ**

Мирзохалим Каримов

Кыргыз-тажик элине таанымал жазуучу, котормочу жана публицист **Мирзохалим Каримов** 72 жаш курагында оорудан улам көз жумду. Кыргыз журналистикасында көп жылдар бою талбай эмгектенген жазуучу Тажикстандын Жерге-Тал районунун Бүтөө-Кал айылында туулуп, кийин Кыргызстанга келип жашап калган. Анын “Мажүрүм тал”, “Кыя жолдор”, “Зындан”, “Кыз күйүтү” өңдүү жыйырмадай адабий китептери кыргыз тилинде жарык көргөн. Мындан сырткары ал Тажикстандын Кара-Тегин өрөөнүндө жашаган кыргыздар тууралуу “Жер жылдызы – Жерге-Тал”, “Кара-Тегин”, “Кара-Тегин кыргыздары” аталышындагы китептерди жазган жана тажик жазуучуларынын чыгармаларын кыргызчалаган. 2017-жылы М.Каримов улуттар аралык маданий байланышты чыңдаганы үчүн “Даңк” медалы менен сыйланган.

“Кыргыз Туусу” басма үйүнүн жамааты белгилүү жазуучу

Мирзохалим КАРИМОВдун

үй-бүлөсүнө, туугандарына терең кайгыруу менен көңүл айтат.

Жараксыз деп табылсын

Абдыкадырова Сокенге таандык Ысык-Көл облусунун, Бостери айыл өкмөтүнө караштуу, Бостери айылында жайгашкан сериясы Ч № 885937 сандуу төр тилкесинен берилген мамлекеттик акт жоголуп кеткендигине байланыштуу жараксыз деп табылсын. **П-056**

Жараксыз деп табылсын

Мырзаева Гульзада Буркушовнага таандык Кара-Суу районунун Төлөйкөн айыл өкмөтүнө караштуу Учар айылында жайгашкан үйдүн (идент. коду: 5-04-16-1005-1046) 29.03.2012-жылы берилген сериясы: “Ч” №379918 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Камбаров Толибжан Кадыржановичке таандык Кара-Суу районунун Кызыл-Кыштак айыл өкмөтүнө караштуу Коммунист айылында жайгашкан үлүш жердин (идент. коду: 5-04-08-0013-0133) берилген сериясы: №038994 сандуу күбөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Дурсуматова Шаарбан Төрөкановага таандык Кара-Суу районунун Сары-Колот айыл өкмөтүнө караштуу Тынчтык айылында жайгашкан үйдүн (идент. коду: 5-04-12-1014-0213) 17.05.2018-жылы берилген сериясы: “Ч”, №780029 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Мамлекеттик квалификация комиссиясынын 1990-жылдын 7-июлундагы чечими менен **Изакеева Динарага** Жалал-Абад медициналык окуу жайы тарабынан “Медсестра” квалификациясы ыйгарылгандыгын тастыктаган, 1990-жылы 7-июлда 3558-номер менен катталган, НТ-I №312597 сандуу дипломдун түп нускасы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Толобаева Буажарга таандык Кара-Суу районунун Папан айыл өкмөтүнө караштуу Андагул айылында жайгашкан жер тилкенин (идент. коду: 5-04-13-1005-0335) сериясы: “Ч” № 379952 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Жараксыз деп табылсын

Ядгаров Муртазага таандык Ош шаарындагы Или туяк көчөсүндөгү №67 үйдүн (идент. коду: 5-11-03-0078-0045) 08.10.2019-жылы берилген сериясы: “Ч”, 873041 сандуу мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын. **ТА**

Открытое Акционерное Общество РК «АМАНБАНК»
(в тысячах кыргызских сом)

ОТЧЕТ О ФИНАНСОВОМ ПОЛОЖЕНИИ
в соответствии с требованиями МСФО
на 31 декабря 2023 года (включительно)

	31.12.2023	31.12.2022
АКТИВЫ:		
Наличные средства и средства на корреспондентском счете НБКР	123 426	147 011
Средства в банках	89 160	27 124
Средства финансово-кредитных учреждениях	–	0
Средства, предоставленные банкам	–	0
Кредиты предоставленные клиентам	128 672	166 389
Минус: Резерв на возможные потери по ссудам и средствам, предоставленным клиентам	(38 799)	(49 621)
Кредиты предоставленные клиентам – нетто	89 873	116 768
Государственные ценные бумаги, удерживаемые до погашения выпущенные Национальным банком КР	49 833	–
Ценные бумаги, имеющиеся в наличии для продажи	1 063	1 009
Основные средства и нематериальные активы	176 762	182 067
Долгосрочные активы, предназначенные для продажи	258 600	274125
Отложенные налоговые активы	13 845	22 898
Прочие активы	13 128	14351
ИТОГО АКТИВЫ	815 690	785 353
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ		
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА		
Средства финансово-кредитных учреждений	3 496	3 822
Средства клиентов	182 717	124 879
Дивиденды	1 468	1 557
Резервы по условным обязательствам	1 857	1 786
Обязательства по налогу на прибыль	–	–
Прочие обязательства	44 065	44 581
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	233 603	176 625
Капитал		
Уставный капитал	800 577	800 577
Дополнительный капитал,внесенный акционерами	–	–
Переоценка основных средств	36 179	38 528
Переоценка финансовых активов, удерживаемых для продажи	(1 115)	(1 187)
Нераспределенная прибыль (убыток)	(253 554)	(229 191)
ИТОГО КАПИТАЛ	582 087	608 727
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И КАПИТАЛ	815 690	785 353
Резерв на возможные потери по ссудам клиентов согласно требованиям НБКР	(102 465)	(114 812)
Резервы по остальным активам согласно требованиям НБКР	(265 140)	(212 751)
Нераспределенная прибыль согласно требованиям НБКР	(477 099)	(456 913)

ОТЧЕТ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ
в соответствии с требованиями МСФО
на 31 декабря 2023 года (включительно)

	31.12.2023	31.12.2022
Процентные доходы	16 213	13 562
Процентные расходы	(283)	(1 694)
ЧИСТЫЙ ПРОЦЕНТНЫЙ ДОХОД ДО ФОРМИРОВАНИЯ РЕЗЕРВОВ ПОД ОБЕСЦЕНЕНИЕ	15 930	11 868
(Формирование) /восстановление резерва под обесценение активов, по которым начисляются проценты	2 317	21 494
ЧИСТЫЙ ПРОЦЕНТНЫЙ ДОХОД	18 247	33 362
Чистый доход/(убыток) по операциям с иностранной валютой	14 510	57 097
Доходы по услугам и комиссии полученные	9 355	16 086
Расходы по услугам и комиссии уплаченные	(2 203)	(5 136)
(Формирование) /восстановление резерва под обесценение активов, по прочим операциям	6 149	(7 513)
Прочие доходы	5 056	3 003
ЧИСТЫЕ НЕПРОЦЕНТНЫЕ ДОХОДЫ	32 867	63 538
Итого доходы	51 114	96 900
Операционные расходы	(84 522)	(83 719)
Прибыль/убыток до налога на прибыль	(33 408)	13 181
Расход/доход по налогу на прибыль	–	(10 835)
Прибыль за отчетный год	(33 408)	2 346
Прочий совокупный доход	2 350	2 350
Итого: Совокупный доход (убыток)	(31 058)	4 696
Согласно, требованиям НБКР чистая прибыль (убыток) Банка	(22 624)	(112 886)

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИЯХ В СОБСТВЕННОМ КАПИТАЛЕ
на 31 декабря 2023 года (включительно)

Наименование статей	Простые акции	Дополнительный капитал	Резерв переоценки инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	Переоценка основных средств	Нераспределенная прибыль/(убыток)	Итого
на 31 декабря 2021 года (включительно)	799 577	–	(1 084)	40 878	(346 377)	492 994
Выпуск акций	–	–	–	–	–	–
Формирование дополнительного капитала	–	1 000	–	–	–	1 000
Резерв по переоценке основных средств	–	–	–	(2 350)	2 350	1
Резерв переоценки инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	–	–	(103)	–	–	(103)
Прибыль					(112 886)	(112 886)

на 31 декабря 2022 года (включительно)	799 577	1 000	(1 187)	38 529	(456 913)	381 006
Выпуск акций						
Формирование дополнительного капитала	1 000	(1 000)	–	–	–	–
Резерв по переоценке основных средств	–	–	–	(2 350)	2 350	–
Дивиденды (корректировка прошлых лет)					88	88
Резерв переоценки инвестиций, имеющихся в наличии для продажи	–	–	72	–	–	72
Прибыль (убыток)	–	–	–	–	(22 624)	(22 624)
на 31 декабря 2023 года (включительно)	800 577	–	(1 115)	36 179	(477 099)	358 542

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ
на 31 декабря 2023 года (включительно)

	31.12.2023	31.12.2022
Денежные средства от операционной деятельности:		
Процентные полученные	10 846	34 461
Процентные уплаченные	(761)	(1 776)
Комиссии полученные	9 355	16 086
Комиссии уплаченные	(2 203)	(5 136)
Прочие операционные доходы	19 586	60 906
Операционные расходы	(77 698)	(78 050)
Налог на прибыль уплаченный	–	–
Денежные средства от операционной деятельности до изменений операционных активов и обязательств	(40 874)	26 491
Изменения операционных активов и обязательств:		
РЕПО- соглашения	–	–
Чистый прирост кредитов клиентам	32 361	25 483
Чистый прирост кредитов банкам	34 073	(52 164)
Чистый прирост счетов и депозитов банков	(685)	49 502
Чистый прирост средств клиентов	58 316	(54 854)
Чистый прирост прочих активов	32 214	55 779
Прочие обязательства	(533)	(16 259)
Чистая сумма денежных средств от операционной деятельности	114 871	33 978
Денежные средства от инвестиционной деятельности:		
Поступления от продажи/погашения ценных бумаг	–	–
Покупка ценных бумаг	(50 000)	–
Продажа основных средств	–	–
Приобретение основных средств	(313)	(4 844)
Чистая сумма денежных средств от инвестиционной деятельности	(50 313)	(4 844)
Денежные средства от финансовой деятельности:		
Эмиссия акций	1 000	–
Дополнительный капитал	–	1 000
Дивиденды уплаченные	–	–
Чистая сумма денежных средств от финансовой деятельности	1 000	1 000
Влияние изменения валютных курсов	7 008	(4 186)
Чистое изменение в состоянии денежных средств	72 566	25 948
Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	92 020	148 624
Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	164 586	174 572

СВЕДЕНИЯ О СОБЛЮДЕНИИ ЭКОНОМИЧЕСКИХ НОРМАТИВОВ
на 31 декабря 2023 года (включительно)

Наименование экономических нормативов и требований, дополнительный запас капитала банка (показатель "буфер капитала")	Установленное значение норматива и дополнительного запаса капитала банка (показателя "буфер капитала")	Фактическое значение норматива и дополнительного запаса капитала банка (показателя "буфер капитала")
Максимальный размер риска на одного заемщика, не связанного с банком (К 1.1)	не более 20%	11,5%
Максимальный размер риска на одного заемщика, связанного с банком (К 1.2)	не более 15%	0,0%
Максимальный размер риска по межбанковским размещениям в банк, не связанный с банком (К 1.3)	не более 30%	23,8%
Максимальный размер риска по межбанковским размещениям в банк, являющийся аффилированным лицом банка (К1.4)	не более 15%	0,0%
Коэффициент адекватности суммарного капитала (К 2.1)	не менее 12%	56,6%
Коэффициент адекватности капитала Первого уровня (К 2.2)	не менее 8%	63,4%
Лeverаж (К 2.3)	не менее 6%	63,4%
Норматив ликвидности банка (К 3)	не менее 45%	110,6%
Дополнительный запас капитала банка (показатель "буфер капитала")	не менее 8%	63,6%
Количество дней нарушений по суммарной величине длинных открытых валютных позиций (К4.2)	не более 20%	–
Количество дней нарушений по суммарной величине коротких открытых валютных позиций (К4.3)	не более 20%	–

Временный администратор
Главный бухгалтер

БАТЫРКОЖОЕВА Э.Т.
СУБАНОВА К.Д.

(Продолжение на 13 стр.)

Открытое Акционерное Общество РК «АМАНБАНК»

(Начало на 12 стр.)

(в тысячах кыргызских сом)

Ежеквартальный отчет ОАО РК «АМАНБАНК» по эмиссионным ценным бумагам за IV квартал 2023 года

1. Данные об эмитенте:

Полное наименование: Открытое акционерное общество Российско-Кыргызский «АМАНБАНК»

Сокращенное наименование: ОАО РК «АМАНБАНК»

Юридический и почтовый адрес эмитента, № телефона и телефона: 720040, Кыргызская Республика, г.Бишкек, ул. Тыныстанова, 249, ИНН 02812199510111 тел: +996(312)905-300, факс: +996(312)905-285, e-mail: bank@amanbank.kg

Основной вид деятельности: Банковская деятельность

2. Количество владельцев ценных бумаг и работников общества:

Количество владельцев ценных бумаг по состоянию на конец отчетного квартала	141
Количество работников эмитента на конец отчетного квартала	100

3. Список юридических лиц, в которых данный эмитент владеет 5 процентами и более уставного капитала: **нет.**

4. Информация о существенных фактах, затрагивающих деятельность эмитента ценных бумаг в отчетном квартале – **нет.**

5. Сведения о направлении средств, привлеченных эмитентом в результате размещения эмиссионных ценных бумаг

Общий объем привлеченных средств	800 577,0 тыс.сом
Привлеченные средства использованные по каждому из направлений	–
Направления использования привлеченных средств	Кредитование, формирование портфеля ГЦБ

6. Заемные средства, полученные эмитентом и его дочерними обществами в отчетном квартале

Заемные средства, полученные эмитентом в отчетном квартале	Заемные средства, полученные дочерними обществами в отчетном квартале
835 313,2 тыс.сом	–

7. Финансовые вложения эмитента за отчетный квартал

(тыс.сом)

Долгосрочные вложения эмитента за отчетный квартал	–
Краткосрочные вложения эмитента, за отчетный квартал	150 000.0

8. Информация об условиях и характере сделки, лицами, заинтересованными в совершении обществом сделки: **нет.**

ПРИЛОЖЕНИЕ №1

к финансовой отчетности ОАО РК "АМАНБАНК" по состоянию на 01 января 2024 г.

1. Информация о всех ценных бумагах, выпущенных банком в течение отчетного квартала – **ценные бумаги в течение отчетного периода Банк не выпускал.**

2. Список всех крупных акционеров и акционеров-держателей контрольного пакета акций и их доли в количестве акций банка представлены в **Приложении №2.**

3. Информация о существенных фактах, затрагивающих финансово-хозяйственную деятельность банка, имевших место в отчетном квартале – **не было.**

3.1 Изменения в списке лиц, входящих в органы управления банка (за исключением общего собрания участников) – **не было.**

3.2 Изменения в размере участия лиц, входящих в выборные органы управления банка, в капитале банка, также его дочерних и зависимых компаний – **изменений не было.**

3.3 Изменения в списке владельцев 5 и более процентов акций (долей), а также об изменениях доли владельцев 5 и более процентов акций (долей) – **приведен в Приложении №2.**

3.4 Изменения в списке юридических лиц, в которых банк владеет 20 и более процентами уставного капитала – **не было.**

3.5 Появление в реестре банка, владеющего более чем 5 процентами его голосующих акций (долей, паев) – **не было.**

3.6 Разовые сделки банка, размер которых либо стоимость имущества по которым составляют 10 и более процентов от активов банка на дату сделки – **не было.**

3.7 Факт (факты), повлекший разовое увеличение или уменьшение стоимости активов банка более чем на 10 процентов – **не было.**

3.8 Факт (факты), повлекший разовое увеличение чистой прибыли или чистых убытков банка более чем на 10 процентов – **не было.**

3.9 Реорганизация банка, его дочерних и зависимых обществ – **не было.**

3.10 Начисленные и (или) выплачиваемые (выплаченные) доходы по ценным бумагам банка – **не было.**

3.11 Решение общих собраний – **не было.**

3.12 Погашение ценных бумаг – **не было.**

3.13 Иные события(факты) предусмотренные нормативными правовыми актами уполномоченного государственного органа по регулированию рынка ценных бумаг – **не было.**

Приложение №2

к финансовой отчетности ОАО РК «АМАНБАНК» по состоянию на 01.01.2024 г.

Список лиц, оказывающих существенное (прямое или косвенное) влияние на решения, принимаемые органами управления банка

Акционеры (участники) банка, владеющие 5 и более процентами (%) акций		Лица, оказывающие косвенное(через третьи лица) существенное влияние на решения, принимаемые органами управления банка	Взаимосвязи между акционерами (участниками) банками и лицами, оказывающими косвенное (через третьи лица) существенное влияние на решения, принимаемые органами управления банка
Полное и сокращенное фирменное наименование юридического лица с указанием юридического и фактического адресов/ФИО физического лица с указанием гражданства	Принадлежащие акционеру (участнику) акции(доли) банка(процент голосов к общему количеству голосующих акций долей банка)		
Садыбакасова Шарипа КР	69,28%		Абирова С.А – дочь
Джакыбалиева Асель Дженишовна КР	9,39%		
Абирова Семира Асылбековна КР	7,25%		
Мамедов Нусрет Муса оглы КР	6,01%		
Жусупов Азамат Аскарбекович КР	5,77%		

С финансовой отчетностью и экономическими нормативами можно ознакомиться в филиалах и субрегиональных кассах Открытого Акционерного Общества РК «АМАНБАНК», а также в головном офисе по адресу: г.Бишкек, ул Тыныстанова, 249 .

Временный администратор
Главный бухгалтер

БАТЫРКОЖОЕВА Э.Т.
СУБАНОВА К.Д.

С/О

ОсОО «Люкс Консалт»

объявляет внесудебные публичные торги в форме открытого аукциона, по продаже заложенного имущества:

ЛОТ № 1. Жилой дом с общей площадью 82,29 кв.м., жилой площадью 26,2 кв.м. расположенный на земельном участке площадью 760 кв. м., находящийся по адресу: **Таласская обл, с. Бакай-Ата, ул. Балбан Шаршен №80А**, ИК: 6-02-05-1001-0087, принадлежащий **Итибаевой Салкынбубу Оморбековне** на праве собственности на основании свидетельства о праве на наследство по закону №966 от 13.03.2014 г.

Стартовая цена заложенного имущества составляет **723 192 (семьсот двадцать три тысяча сто девяносто два) сом.**

ЛОТ № 2. Производственный цех с общей площадью 771,26 кв.м., находящееся по адресу: **Таласская обл, с. Бакай-Ата, МТФ, контур №200**, ИК: 6-02-05-0007-0253, принадлежащий **Иманалиеву Эрнису Рахмановичу** на праве собственности согласно договора купли-продажи земельного участка от 04.09.2018 г., зарегистрирован в госреестре №5096 от 04.09.2018 г., согласно договора купли-продажи земельного участка от 02.04.2019 г., зарегистрирован в госреестре №2426 от 04.09.2018 г., приказ №28 от 11.05.2020 г., акт приемки в эксплуатацию №05 от 28.07.2020 г. Госакта о праве частной собственности Ч №906682 от 11.05.2020 г.

Стартовая цена заложенного имущества составляет **7 074 700 (семь миллионов семьдесят четыре тысяча семьсот) сом.**

Для участия в публичных торгах необходимо внести гарантийный взнос – 1% от стартовой стоимости – на р/с в сомах 1117301200020271 БИК 111006 ЗАО «Банк Азии» до начала публичных торгов.

Выигравшим внесудебные публичные торги на открытом аукционе признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за продаваемое имущество. Покупная цена подлежит внесению в течение пяти банковских дней за вычетом суммы, внесенного гарантийного взноса после проведения торгов.

Публичные торги состоятся **18 марта 2024 года в 12:00 ч.** по адресу: **Таласская обл, с. Бакай-Ата, ул. Балбан Шаршен №80А.**

Сведения об Организаторе торгов: **ОсОО ЮК «Люкс Консалт»**, адрес: г. Бишкек, пр. Ч.Айтматова, д. 14, кв. 41, тел. (0312) 56-88-25, 0772 30-30-32, р/с в сомах 1117301200020271, БИК 111006 ЗАО «Банк Азии», код ОКПО 29403204, ИНН 01603201610167.

С/О 39

«ПССИ Первомайского района г. Бишкек

объявляет проведение публичных торгов на НЕДВИЖИМОЕ ИМУЩЕСТВО квартиру, расположенный по адресу: г. Бишкек, мкр. Достук, д. 3/2, кв. 1. идентификационный код 1-02-13-0076-0059-01-001, принадлежащий **Джамалову М.О.** с первоначальной стартовой ценой **1 960 569 сом (один миллион девятьсот шестьдесят тысяч пятьсот шестьдесят девять) сом.**

Торги состоятся **01.03.2024 г. в 11-00 часов** по месту нахождения имущества, в случае не возможности доступа или иных препятствий торги состоятся на территории ПССИ Первомайского района г. Бишкек.

Для участия в торгах необходимо внести 5% от начальной (стартовой) продажной стоимости, до начала торгов на депозитный счет ПССИ Первомайского района г. Бишкек. Покупная цена должна быть внесена не позднее 7-дневного срока после торгов на депозитный счет ПССИ Первомайского района г. Бишкек.

Торги состоятся **01.03.2024 года в 11.00 часов**, по месту нахождения имущества.

Организатор торгов Судебный исполнитель **Макеев К.М.**

Справки по тел: **0501 50-21-60.**

Реквизиты: Центральное казначейство при МФ КР, БИК 440001. р/с: 4402012100000440 (депозитный счет) ПССИ Первомайского района г. Бишкек. Код платежа 14238900, в назначении указать участника торгов и номер дела.

Судебный исполнитель
ПССИ Первомайского района г. Бишкек

МАКЕЕВ К.М.
П-48

Считать недействительным

Утерянное свидетельство налогоплательщика Туюпского района на имя **Исмаилова Турсунбека Кашымбековича** ИНН 23010196300354, код ОКПО 20939191 считать недействительным. **ЖТ**

Считать недействительным

Утерянное свидетельство о праве частной собственности на земельный участок (доли) серии № 026514 по адресу: Чуйская область, Московский район, с. Беловодское на имя **Долаева Александра Каплановича, Долаевой Зухры Амитбийевны, Долаева Султана Александровича, Долаевой Радима Александровны (по паспорту Касимова Радима Александровна)** считать недействительным. **П-52**

Считать недействительным

Утерянный государственный акт о праве частной собственности на земельный участок серии Ч № 500241 от 11.01.2014 года, идент. код 7-08-15-0002-1221 на имя **Кидиковой Билимкан Шейшенкадыровны** считать недействительным. **МБанк**

ОАО «Кыргызский химико-металлургический завод»

ЕЖЕКВАРТАЛЬНЫЙ ОТЧЕТ За 4 квартал 2023 года

1. Данные об эмитенте:

– полное и сокращенное наименование эмитента: **Открытое акционерное общество «Кыргызский химико-металлургический завод», ОАО «КХМЗ»**
– организационно-правовая форма: **Открытое Акционерное Общество (ОАО)**
– юридический и почтовый адрес эмитента, номер телефона и телефакса: **Чуйская область. Кеминский район, г. Орловка 1а, тел: (0312) 96-43-43, 0500 50-90-12**
– основной вид деятельности эмитента: **Производство редкоземельной и полупроводниковой продукции**

2. Количество владельцев ценных бумаг и работников эмитента.

Количество акционеров (участников) по состоянию на конец отчетного периода	Количество работников эмитента на конец отчетного периода
1753	6

3. Список владельцев ценных бумаг эмитента, владеющие не менее 5 процентами от общего количества ценных бумаг

Полное фирменное наименование организационно-правовая форма	Местонахождение, почтовый адрес, телефон, факс, адрес электронной почты, код ОКПО	Доля участия в уставном капитале (в процентах)
Лужецкий Р.А.	г. Бишкек, ул. Чокморова, д.137, кв.80 Свид.о гос.регист. 113891-3300-000 Министерство Юстиции КР 28.10.2012 г.	21,02
Общество с ограниченной ответственностью Технокомплекс «АТЛАНТИК МОТОРС»	РФ,660010,г. Красноярск, пр-т им. газ. «Красноярский рабочий» д.160, строение 61, офис 1. Основной гос. номер 1022402303824, гос. регист.номер 2112468189832 Межр. инспекция Федер. налоговой службы №23 по Красноярскому краю 28.03.2011 г.	7,00
ЗАО «Центральный депозитарий»	КР, г. Бишкек, ул. Московская, 172, Лицензия №127, выдана МК РЦБ 20.04.1998 г.	5,57
Общество с ограниченной ответственностью «ФР»	РФ, 660028 г. Красноярск, ул. Новосибирская, 39а, Свидетельство о гос. регистрации серия 24 № 005611273 от 16.09.2010 г. ОГРН 1102468042412	33,28
Hesshaimer Johannes Adolf	BE 3719 Bandar Seri Begavan, Negara Brunai D	10,17

4. Финансовая отчетность эмитента за отчетный квартал

1) Сведения, включаемые в бухгалтерский баланс на 31.12.2023 года

	на нач. отчетного периода, т.сом	на конец отчет. периода, т.сом
Активы		
1. Оборотные активы	67 771	45 062
2. Внеоборотные активы	70 432	70 351
Итого активы	138 203	115 413
Обязательства и капитал		
1. Краткосрочные обязательства	17 674	12 102
2. Долгосрочные обязательства		
Итого обязательства	17 674	12 102
Собственный капитал		
1. Уставный капитал	49 006	49 006
2. Дополнительно оплаченный капитал	0	0
3. Нераспределенная прибыль прошлых лет	– 71 677	– 71 078
4. Корректировка по переоценке	143 200	143 200
5. Итого обязательства и капитал	138 203	133 230

2) Сведения, включаемые в отчет о прибылях и убытках

	на нач. отчетного периода, т.сом	на конец отчет. периода, т.сом
Валовая прибыль	9 242	9 442
Доходы и расходы от прочей операционной деятельности (доходы-расходы)	– 622	– 642
Операционные расходы	867	897
Прибыль/убыток от операционной деятельности	922	924

3) Сведения, включаемые в отчет об изменениях в капитале

	на нач. отчетного периода, т.сом	на конец отчет. периода, т.сом
Сальдо на 01.10.2023 года	120 543	120 471
Пересчитанное сальдо	120 543	120 471
Дивиденды	0	0
Эмиссия акций	0	0
Ограничение прибыли к распределению	0	0
Изменение уставного капитала	0	0
Сальдо на 31.12.2023 года	120 543	121 128

5. Сведения о направлении средств, привлеченных эмитентом в результате размещения эмиссионных ценных бумаг – не привлекались.

6. Заемные средства, полученные эмитентом и его дочерними обществами в отчетном квартале

Заемные средства, полученные эмитентом в отчетном квартале	Не было
Заемные средства, полученные дочерними обществами в отчетном квартале	Не было

7. Сведения о долгосрочных и краткосрочных финансовых вложениях эмитента за отчетный квартал

Долгосрочные вложения эмитента за отчетный квартал	Не было
Краткосрочные вложения эмитента за отчетный квартал	Не было

8. Доходы по ценным бумагам эмитента

Вид ценной бумаги	Размер доходов, начисленных на одну ценную бумагу	Общая сумма доходов, начисленная по ценным бумагам данного вида
Простые именные акции	---	---

9. Информация об условиях и характере заинтересованной сделки. Не было

Председатель Правления ОАО «КХМЗ» В.П.ТИМАКОВ С/О 38

Отчет за 4 квартал 2023 года ОАО «Фармация»

1. Данные об эмитенте:

– Открытое Акционерное Общество «Фармация, ОАО «Фармация»
– организационно-правовая форма: **Частная**
– 720007, город Бишкек, ул. имени профессора Эркинбека Матыева, 89, телефон: 65-75-70.
– основной вид деятельности эмитента: **Изготовление и реализация (оптовая и розничная) лекарственных средств.**

2. Количество владельцев ценных бумаг: **1575**, работников эмитента: **21**

3. Список юридических лиц, в которых данный эмитент владеет 5 процентами и более уставного капитала

Полное наименование, организационно-правовая форма	Местонахождение, почтовый адрес, телефон, факс, адрес электронной почты, код ОКПО	Доля участия в уставном капитале
Акционерное Общество Открытого типа «Ош-Фарм-К»	г. Ош, ул. Курманжан-Датка, 213А телефон 5-68-32, 5-77-80	15% (66546) акций

4. Информация о существенных фактах, затрагивающих деятельность эмитента ценных бумаг – нет

5. Финансовая отчетность эмитента

1) Сведения, включаемые в бухгалтерский баланс

Код строк		На начало отчетного периода	На конец отчетного периода
	Активы		
(010)	1. Оборотные активы	34 292,3	37 404,7
(020)	2. Внеоборотные активы	45 659,8	45 544,3
(030)	3. Долгосрочная дебиторская задолженность	–	–
(040)	4. Краткосрочная дебиторская задолженность	–	–
(050)	Итого активы (010+020+030+040)	79 952,1	82 949,0
	Обязательства и капитал		
(060)	1. Краткосрочные обязательства	78 555,2	78 224,5
(070)	2. Долгосрочные обязательства	52 773,2	52 773,2
(080)	Итого обязательства (060+070)	131 328,4	130 997,7
(090)	Собственный капитал	– 51 376,3	– 48 048,7
	1. Уставный капитал	12251,2	12251,2
	2. Дополнительно оплаченный капитал	52182,7	52182,7
	3. Нераспределенная прибыль		
	4. Резервный капитал		
(100)	Итого обязательства и собственный капитал (060+070+090)	79 952,1	82 949,0

2) Сведения, включаемые в отчет о прибылях и убытках

Код строк		На начало отчетного периода	На конец отчетного периода
(010)	Валовая прибыль	3 937,9	4326,7
(020)	Доходы и расходы от прочей операционной деятельности (доходы - расходы)	–	–
(030)	Операционные расходы	1 366,6	2068,2
(040)	Прибыль/убыток от операционной деятельности (010+020-030)	2 571,3	2258,5
(050)	Доходы и расходы от не операционной деятельности	0	0
(060)	Прибыль (убыток) до вычета налогов (040+050)	2 571,3	2258,5
(070)	Расходы по налогу на прибыль		
(080)	Прибыль (убыток) от обычной деятельности (060-070)	2 571,3	2258,5
(090)	Чрезвычайные статьи за минусом налога на прибыль		
(100)	Чистая прибыль (убыток) отчетного периода (080+090)	2 571,3	2258,5

3) Сведения, включаемые в отчет об изменениях в капитале

Код строк		На начало отчетного периода	На конец отчетного периода
010	Сальдо на «01» октября 2022 г.	– 117 312,4	– 114 741,1
020	Изменения в учетной политике и исправление существенных ошибок		
030	Пересчитанное сальдо		
040	Чистая прибыль или убытки, не признанные в отчете о прибылях и убытках	2 571,3	2258,5
050	Чистая прибыль (убытки) за отчетный период		
060	Дивиденды		
070	Эмиссия акций		
080	Ограничение прибыли к распределению		
090	Изменение уставного капитала		
100	Сальдо на 31 декабря 2022 г.	– 114 741,1	– 112 482,6

6. Сведения о направлении средств, привлеченных эмитентом в результате размещения эмиссионных ценных бумаг, которые включают в себя: общий объем привлеченных средств, сведения о привлеченных средствах, использованных по каждому из направлений, и о направлениях использования привлеченных средств – **нет.**

7. Заемные средства, полученные эмитентом и его дочерними обществами – **нет.**

8. Сведения о долгосрочных и краткосрочных финансовых вложениях эмитента – **нет.**

9. Доходы по ценным бумагам эмитента – **нет.**

10. Информация об условиях и характере сделки, совершенной лицами, заинтересованными в совершении обществом сделки – **нет.**

Президент Т.Н. МАТЫЕВ.
Главный бухгалтер Н.Э. ЧЕГИРБАЕВА С/О 40

ОсОО «АИМ Партнерс»

объявляет о проведении публичных торгов на предмет залога в ЗАО «Кыргызский Инвестиционно-Кредитный Банк» («Kyrgyz Investment and Credit Bank»):

– жилой дом, общей полезной площадью 222,0 кв. м, жилой площадью 130,1 кв. м, расположенный на земельном участке мерою 1389,0 кв. м., находящийся по адресу: Кыргызская Республика, город Кара-Балта, ул. Жайыл Баатыра, д. №193, идентификационный код № 7-03-13-0026-0305.

Принадлежит на праве собственности Акматовой Жазгул Маматкурбановне.

Публичные торги состоятся 04 марта 2024 года в 12:00 часов по месту расположения имущества.

Начальная (стартовая) продажная цена – 4 788 000.00 (четыре миллиона семьсот восемьдесят восемь тысяч) сом.

Желающим принять участие на публичных торгах, не позднее чем за один день до торгов необходимо подать заявку в ОсОО «АИМ Партнерс» и внести гарантийный взнос в размере 5 (пять) % от начальной (стартовой) продажной цены на банковский счет организатора торгов в ЗАО «Кыргызский Инвестиционно-Кредитный Банк» («Kyrgyz Investment and Credit Bank»), № 1280096054371310, БИК 128009.

Участник, выигравший публичные торги, должен в течение 5 (пяти) дней внести на расчетный счет организатора торгов сумму (покупную цену) за вычетом суммы ранее внесенного гарантийного взноса.

Организатор торгов ОсОО «АИМ Партнерс», адрес: г. Бишкек, ул. Московская, 163, офис 6, тел.: 0312 88-88-86.

C/O 042

ОсОО «АИМ Партнерс»

объявляет о проведении публичных торгов на предмет залога в ЗАО «Кыргызский Инвестиционно-Кредитный Банк» («Kyrgyz Investment and Credit Bank»):

– жилой дом, общей полезной площадью 30,2 кв. м, жилой площадью 11,3 кв. м, расположенный на земельном участке мерою 525,5 кв. м., находящийся по адресу: Кыргызская Республика, Чуйская область, Жайылский район, город Кара-Балта, ул. Садовая, д. 130, идентификационный код № 7-03-13-0022-0176.

Принадлежит на праве собственности Карыпбаеву Талапбеку Акиновичу.

Публичные торги состоятся 04 марта 2024 года в 15:00 часов по месту расположения имущества.

Начальная (стартовая) продажная цена – 345 000 (триста сорок пять тысяч) сом.

Желающим принять участие на публичных торгах, не позднее чем за один день до торгов необходимо подать заявку в ОсОО «АИМ Партнерс» и внести гарантийный взнос в размере 5 (пять) % от начальной (стартовой) продажной цены на банковский счет организатора торгов в ЗАО «Кыргызский Инвестиционно-Кредитный Банк» («Kyrgyz Investment and Credit Bank»), № 1280096054371310, БИК 128009.

Участник, выигравший публичные торги, должен в течение 5 (пяти) дней внести на расчетный счет организатора торгов сумму (покупную цену) за вычетом суммы ранее внесенного гарантийного взноса.

Организатор торгов ОсОО «АИМ Партнерс», адрес: г. Бишкек, ул. Московская, 163, офис 6, тел.: 0312 88-88-86.

C/O 042

Считать недействительным

Утерянное свидетельство на право пользования земельной долей серии К-0127 по адресу: Нарынская область, Нарынский район, Учкун айыл окмоту, с.Куланак на имя Орозакуновой Кенжегула Сапарбековны считать недействительным.

МБанк

Считать недействительным

Свидетельство на право пользования земельной долей серии АБ00857 от 07.08.1998года мро по адресу:Нарынская область, Ат-Башинский район, с.Ача-Кайынды,ул. Муса Сариев д.номер 65 на имя Керменбаева Байышбека Ишемакуновича считать недействительным.

МБанк

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Специальный администратор ГП «Кыргызресурсы»-банкрот объявляет о проведении открытого аукциона по продаже списанных товара-материальных ценностей (списанные запасные части Китайских тракторов марки УТО 250, 304, 404, 504, 704 и 904.) со стартовой ценой:

№ п/п	Наименование материальных ценностей	Ед. измния	Количество	Стоимость, в сомах за один кг	Итого в сомах:
1	черный металлолом	кг	3377,0	25	84 425
2	алюминий	кг	74,0	100	7 400
Итого:					91 825

Аукцион состоится 16-февраля 2024 года в 16-00 часов по адресу: Кыргызская Республика, Ошская область, Карасуйский район, Шарк айыл окмоту, участок Падаван, ул Карабаева 96. Осмотр металлолома и прием заявок на участие в аукционе принимаются ежедневно с 9-00 по 16-00 часов по вышеуказанному адресу.

Участникам необходимо предоставить подтверждающие документы о регистрации в органах ГНС надлежащим образом. К участию на торгах допускаются лица, внесшие в кассу или на банковские реквизиты гарантийный взнос в размере 10% от стартовой цены.

Гарантийный взнос можно оплатить по следующим реквизитам: ЗАО «Демир Кыргыз Интернэшнл Банк» Филиал «ДКИБ-Главный», расчетный счет № 1180000107142669 KGS, БИК: 118005, Проспект Чуй-245, г. Бишкек на имя Муктарбека Зулпукарова.

Или произвести оплату через М-Банк коммерческого банка «Кыргызстан» по номеру телефона: 0777 55-90-29.

За дополнительной информацией обращаться по тел: 0550 55-90-29.

Спец. администратор ГП «Кыргызресурсы» – банкрот

ЗУЛПУКАРОВ М.А.

П-55

Жараксыз деп табылсын

Ражапов Марат Кожоназаровичке таандык Кара-Суу районунун Мады айыл өкмөтүнө караштуу Кыргыз-Чек айылында жайгашкан үйдүн (идент. коду: 5-04-10-1001-1389) сериясы: “Ч” №915119 сандуу мамлекеттик актысы жана кыймылсыз мүлктү белекке берүү келишими жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

ТА

Жараксыз деп табылсын

Бекназарова Роза Шариповнага таандык Кара-Суу районунун Папан айыл өкмөтүнө караштуу Дыйкан-Кыштак айылынын 9-көчөсүндөгү №7 үйдүн (идент. коду: 5-04-13-1011-0401) сериясы: “Ч” №277907 сандуу мамлекеттик актысы жана №30544 сандуу алыпсатуу келишими жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

ТА

Считать недействительным

Утерянный диплом УС 190101596, рег. № 1669-16 по специальности 080106 “Финансы” (по отраслям) с присвоением квалификации “Финансист” Колледж Экономики и Финансов” (нынешнее название Колледж “Инсан”) на имя Мамыровой Ай-Пери Нуркамыловны считать недействительным.

П-054

Считать недействительным

Всвязи с утерей лицензии серии КРЧ-2 № 02649 от 08.04.2009 года от ОсОО «Майдан» на строительные работы считать недействительным.

П-49

В соответствии с «Положением о раскрытие информации на рынке ценных бумаг» открытое акционерное общество «Ак-Куу» уведомляет акционеров о том, что 23 января 2024 года в 15:00 часов было проведено внеочередное общее собрание акционеров по адресу: с. Сокулук, ул. Краснодарская 1, в здании администрации. Кворум собрания 97,6498%.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Утверждение количественного состава и избрание членов счетной комиссии.
- Избрание членов Совета Директоров.
- Получение новых кредитов в ОАО «РСК Банк» и решение всех вопросов, связанных с их обеспечением.

Решение общего собрания:

Вопрос 1. Удвердить счетную комиссию в количестве 3-х человек и в следующем составе:

- Асанбекова М.Н. – бухгалтер ОАО «Ак-Куу»;
- Абдылдабекова Ч.С. – бухгалтер ОАО «Ак-Куу»;
- Абдывасиева Э.А. – директор ОсОО «НАJ».

Проголосовали: За 575 743 голосов или 100,0%

Вопрос 2.

Избрать членов Совета Директоров общества. Проголосовали за 575 743 голосов или 100,0%.

Вопрос 3.

Получение новых кредитов в ОАО “РСК Банк” и решение всех вопросов, связанных с их обеспечением. Проголосовали за 575 743 голосов или 100,0%.

C/O 36

Кочкорбаевский айыл окмоту

объявляет об аукционных торгах на земельный участок под огород расположенный с. Кенеш, ул. Бекназарова 55в/1 общей площадью 739,2кв.м.

Стартовая цена лота 88700 сом. Гарантийный взнос 30% от стартовой цены. Для участия необходимо: заявление, квитанция об уплате гарантийного взноса, копию паспорта. Прием документов заканчивается за 5 рабочих дней до даты проведения аукциона.

Аукцион состоится 01.03.2024 года в 10.00 в здании айыл окмоту.

Тел: 03132 6-40-42.

П-50

● Жергиликтүү бийликте эмне кеп?

Кызыл-Үңкүр айыл аймагынын башчысы Азим-Шах АРАПБАЙ уулу: «Аймакты өнүктүрүүгө жергиликтүү ишкерлер өз салымдарын кошууда»

Кенже ОСМОНАЛИЕВА, “Кыргыз Туусу”

Базар-Коргон районунун Кызыл-Үңкүр айыл аймагы 5 айылдан турат. Негизинен токой чарбачылыгы жана мал чарбачылыгына ыңгайлашкан. Калкы – 6012, кожолуктун саны – 1168. Жалпы жер аянты – 52987, айдоо аянты – 84, анын ичинен кайрак жер – 7, сугат жер – 76, бак – 11, чөп чабык – 179, жайыт – 17200, токой жерлер – 26170 га.

Кызыл-Үңкүр айыл аймагынын башчысы Азим Арапбай уулунун айтымында – айыл өкмөтүндө билим берүү, саламаттыкты сактоо, маданият жана жакырчылык жоюу боюнча иштер жетишээрлик деңгээлде жүргүзүлүүдө. Жакырчылыктан чыгаруу максатында аймактагы аз камсыз болгон үй-бүлөлөрдүн саны такталып, тиешелүү көмөктөр көрсөтүлгөн. Натыйжада, жыл ичинде жакырчылыктын деңгээли 27,6% түздү. Элде 2926 – бодо мал, 906 жылкы, 635 кой бар.

– 2023-жылдын жыйынтыгы планга карата 104,3% аткарылган же болбосо 689,1 миң сомго ашыкча аткарылды. Бюджеттин чыгаша бөлүгү планга карата 11 айдын жыйынтыгында 94,4% болуп, 12 айдын жыйынтыгында толугу менен аткарылды, – дейт айыл өкмөт башчысы.

Алтын-Кыя айылына РЭС тарабынан 39 столба орнотулуп, зымдары тартылган. Бул багытта жалпысынан 390 000 миң сомдук иш аткарылып, жеке ишкер тарабынан 20 000 миң сом берилген.

Ал эми Катар-Жаңгак айылындагы столба жана зымдар да калк эсебинен жаңыланып, жалпы 100 миң сомдук жумуш аткарылган. Айыл аймагында “На-

ристе” бала бакчасына “Келечек билим берүү долбоору” аркылуу кошумча 3 бөлмө курулуп, балдар үчүн спорт аянтчасы, ички ажаткана, жуунучу жай коюлду. Бул долбоор дүйнөлүк банк аркылуу 2300,0 миң сомго каржыланып, жергиликтүү бюджеттин эсебинен 58 миң сомго турмуш тиричилик техникалары алынып берилди.

Жеке ишкерлерибиз тарабынан айылдарга тамактануучу, калкка кызмат көрсөтүүчү жайлар курулуп, Көсө-Терек айылына 600 миң сомго тамактануучу жай, Ак-Булак айылына кичи соода жайы, Кызыл-Үңкүр айылына 500 миң сомго жеңил тамактануучу жайлар курулуп, 300 миң сомго дөңгөлөк оңдоочу жай ишке киргизилди.

“Жалпы айыл аймак боюнча ишкерлер тарабынан туризмди өнүктүрүү, эс алуучу жайларды куруу иштерине 2 млн. сомдой жумшалды. Аймакты өнүктүрүүгө жергиликтүү ишкерлер чоң салымдарын кошууда», – дейт Кызыл-Үңкүр айыл аймагынын башчысы Азим-Шах АРАПБАЙ уулу.

Азим-Шах АРАПБАЙ уулу

Катар-Жаңгак айылындагы сай жээгине, ӨКМ тарабынан 60 метр аралыкка габион байлоо иштерине 328 500 сом каражат жумшалып, атайын техника менен камсыздалды

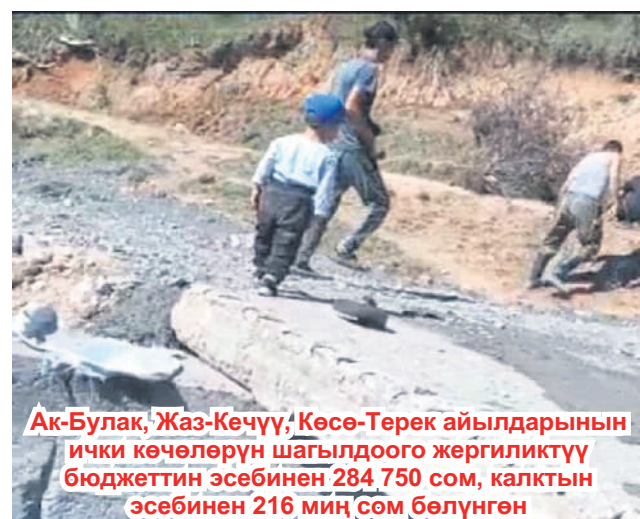
Көсө-Терек айылына ӨКМ тарабынан сай жээгине 30 метр аралыкка габион байлоо иштерине 164 250 сом каражат жумшалып, атайын техника менен камсыздалды

Кызыл-Үңкүр айылында ӨКМ тарабынан сай жээгине 60 метр аралыкка габион байлоо иштерине 328 500 сом каражат жумшалып, атайын техника менен камсыздалды

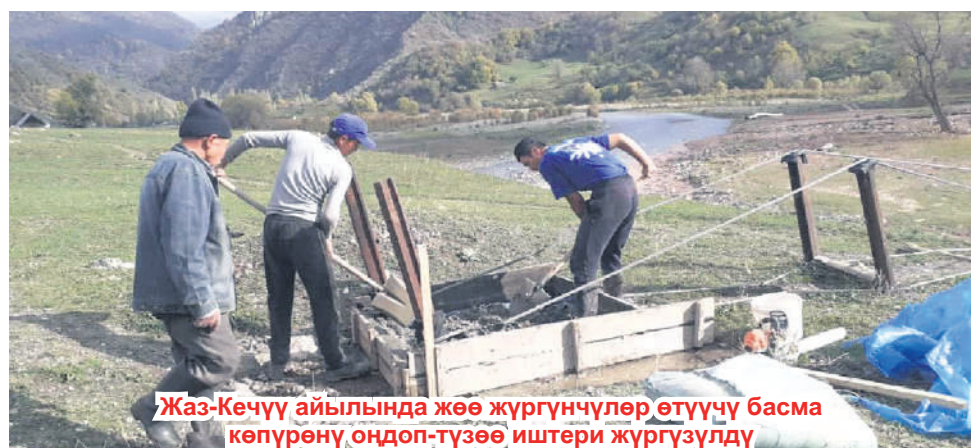
Кызыл-Үңкүр айылында ӨКМ тарабынан 328 500 сом каражат жумшалып, сай жээгине 60 метр аралыкка дамба курулду

Ак-Булак, Жаз-Кечүү, Көсө-Терек айылдарынын ички көчөлөрүн шагылдоого жергиликтүү бюджеттин эсебинен 284 750 сом, калктын эсебинен 216 миң сом бөлүнгөн

Катар-Жаңгак айылында жөө жүргүнчүлөр өтүүчү басма көпүрө курулду. Ага жергиликтүү бюджеттин эсебинен 143 000 миң сом, калктын эсебинен 207 000 сом топтолуп, жумшалды

Жаз-Кечүү айылында жөө жүргүнчүлөр өтүүчү басма көпүрөнү оңдоп-түзөө иштери жүргүзүлдү